

EESTI SKAUT

Eesti Skautide Ühingu ajakiri

september 2009

LÄBI SKAUTLUSE PAREMAKS!

SKAUT

Suurlaager Tähemets toetajad

Euroopa Liit

Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike
Integreerimise Fond

**KALEVI
JALAVÄEPATALJON**

**KAITSEVÄE
LOGISTIKAKESKUS**

Eesti-Ameerika Heatahtlik Selts,
Andrestoni Grupp OÜ,
Jerry da Silva Matz,
Balbiino AS,
Aida Hulgi,
Tondi Tulekaitse OÜ,
Lasuuria OÜ,
OÜ Art Link Baltic,
AS Eesti Pagar,
Nahakoda OÜ,
Televõrgu AS (KÕU),
Ülemaailmne Eestlaste Kesknõukogu,
Movek Grupp OÜ,
Politseiamet,
Sotsiaaltöö Keskso Sõbra Käsi SA,
AS Overall Eesti,
MartinDisain OÜ,
Prolexplast AS,
AS Rakvere Lihakombinaat,
AS Salvest,
Reklaamikink OÜ,
Projektiekspert OÜ.

Haridus- ja Teadusministeerium

hoog sisse!

TALLINNA SPORDI- JA NOORSOAMET

KAITSEMINISTEERIUM

Foto: Mikk Leedjärv

GAIDIDE JA SKAUTIDE SILMAD SÄRAVAD

Gdr LIANNE RISTIKIVI
Suurlaagri Tähemets
abijuht

Suurlaager on väljakutse igale osavõtjale, Tähemetsas nii noorimatele viie kuu vanustele külalistele kui vanimatel üle 80-aastastele laagrilistele.

Väljakutse esitatakse eelkõige inimlike väärtustele, skaudi ja gaidi seaduste järgimisele. Suurlaager Tähemets sai teoks üle 200 vabatahtliku korraldamisel, paljude gaidi- ja skaudijuhtide ühise pingutusega. Iga laagriline panustas oma po-

sitiivse hoiaku, hea tahte ja abivalmiduse suurlaagri õnnestumisse. Paljud valdkonnad, mida väiksemas laagris korraldavad gaidi- ja skaudijuhid ise, leiavad suurlaagris justkui iseenesest lahenduse. Olgu siis tegemist tualetikultuuri või puhta laagriplatsiga.

Ühine skautlik laagrielu sisaldab käte külgepanemist sinna, kuhu vaja, mitte nõudlikku ootamist teeninduse järele. Seejuures on oluline, et säilib skautlik ja gaidlik rõõmsameelsus ega arvata end kellegi olulist teenet osutamas. Siinkohal teen sügava kummarduse paljudele laagrilistele, kes just suurlaagris oma gaidlike ja skautlike väärtusi sõbralikult välja lasid paista, süüdates kaaslastegi silmades sära.

Puhtus mõttes, sõnas ja teos väljendub naeratuses, heas sõnas ja abikäes. Need

jäävad meid saatma mälestustes igast suurlaagrist, igast gaidlikust ja skautlikust kogemusest.

Suurlaagri Tähemets laulu refrään ütleb, et „pole seal ei kaotust, pole seal ei võitu, nõnda keset laotust tähed teevad sõitu”. Võrdseid võimalusi rõhutavana kordavad need salmiread iga eelneva gaidide ja skautide ühise suurlaagri laulude üleskutset nautida seda elukulgu, kujundada elurännak oma rõõmsameelsuse ja sõbralikkusega nii endale kui igale kaaslasemale vahvaks rajaks gaidlikel ja skautlikel laotustel. Üksteisele naeratades, häid sõnu lausudes ning abikätt ulatades. Järgmisel korral kohtudes võime olla unustanud üksikasjad, kuid ühiselt kogetud tunne suurlaagrist jääb meiega ja ühendab neid. Samuti, kui see juhtus suurlaagri legendis Io ja Jani vahel.

PEATOIMETAJA VEERG

Skm LEHO MÄNNIKSOO
Eesti Skaut peatoimetaja

Suvi jääb seljataha, loodus muutub värvikirevaks, skautide-gaidide suvemälestused on kindlasti kirevad. Koolid ootavad, jutud põnevast skaudisuvest koolikaaslastega samuti. Seda muidugi siis, kui koolis on skaute-gaide. Paljudes koolides neid ikkagi ei ole. Mitmetes paikades Eestimaal ei teata veel skautlusest ja skaudiorganisatsiooni tegevusest just kuigi palju.

Veendusin selles suvel, kui mitmetes erinevates paikades tuli viibida. Üheks niisuguseks oli väikene asula (jätan nime austusest asula vastu ütlemata), kus veel nõukogude ajal tegutses aktiivselt poisteklubi, mis üle-Eestimaalised poistelaagritest osa võttis ja kui aeg muutus ning skautlus pöranda alt välja tuli, sidusid poisid kaela skaudirätid.

Paraku jäi see kõik soiku, sest juhid läksid oma teed ja enam ei leidunud tõsist noort inimest, kes oleks vanadelt selle missiooni üle võtnud.

Mõned aastad tagasi tulid selle poisteklubi endised liikmed veelkord kokku. Kutsutute hulgas olin minagi ja kui nüüd juba meesteks kasvanud poistelt küsisin, et miks nad skautluse võimalused käest on lasknud, siis sain vastuseks, et kõigil on oma eludega liiga palju tegemist. Kes harib põldu, kes ajab äri, kes upitab üles oma puutöököda ja unistab kokkupandavate majade müümisest välismaale. Vene okupatsiooni ajal olevat olnud asjal mõte, et hoida eesti vaimu ja meelt ja tunda kokkukuuluvust. Nüüd polevat enam sellist tuld vaja. Vaidlesin muidugi vastu, aga tulemusteta. Aastaid hiljem sattusin samasse asulasse õhtusel ajal ja nägin kohaliku lagunenuid kunagise poehoone juures nelja poissi istumas.

Küsisin neilt, et millega nad siin õhtuti tegelevad? Poisid naersid ja ütlesid, et niisama, kiusavad tüdrukuid, kui need tulevad. Tüdrukuid veel näha polnud, aga küllap nad siis hiljem tulid. Vist oli neile meeldiv, kui poisid neid kiusasid.

Poisid ei teadnud skautlusest suurt midagi, olid sellest küll kuulnud, aga see neid

eriti ei huvitanud. Nad teadsid, et nende elukohas oli kunagi tegutsenud poisteklubi ja poistel oli olnud isegi oma „koobas”, mille nad vanast kartulikeldrist olid kokkukäimise kohaks ehitanud ja et hiljem olid nad ka skaudid olnud, aga see kõik oli nüüd nende jaoks ähmane minevik.

Kahju oli poistest-tüdrukutest. Lubasin neile saata meie ajakirja Eesti Skaut järgmise numbriga, et nad seda loeksid ja oma silmaringi laiendaksid. Kahjutundega kogesin, et skaudimeedia on siiski nii nõrguke ja ei jõua sinna, kus seda vaja oleks. Meenutasin aegu, kui iga nädal raadio kaudu sai meie skaudiliikumise taastegutsemisest tagasiside uuringute järgi teavet 12-17 000 kuulajat. Meedias ilmus tihti artikleid skaudiliikumise taassünni kohta Eestis. Tänapäeval, kus info liigub kiiresti läbi interneti, poleks niisuguse massilise propaganda järele ehk nii suurt tarvidust. Aga mingil määral siiski! Elav sõna on elav sõna, ajakirja võib igale poole kaasa võtta ja pole vajadust otsida energiaallikat, mis selle tööle lükkaks. Meie ajakiri siiski oma väikese tiraažiga ei jõua ilmselt sinna, kus seda väga vaja oleks. Oma liikmeskonna jaoks küll piisab, aga ikkagi jääb ajakirja levitamise igivana küsimus ka praegu õhku. Aga tarvis oleks ju või kuidas?

Ajakiri Eesti Skaut
Eesti Skautide Ühingu väljaanne

Toimetuse kontakt: Postkast 260, Tallinn 10503
ajakiri@skaut.ee

Toimetuse koosseis: Leho Männiksoo, Gädvi Tammann, Hele-Mai Madisson, Sirje Pool, Karolin Lillemäe, Kristi Loide, Laura Öigus

Toimetusel on õigus kirju ja kaastööd toimetada ja lühendada. Fotosid ja käsikirju ei tagastata. Ajakirja „Eesti Skaut” toimetust tänab kõiki kaastöö tegijaid. Ootame uusi kaastöid.

roheline trükis

MTÜ Eesti Skautide Ühing
Lembitu 7-40, Tallinn 10114
646 6530 või 5344 5171
info@skaut.ee www.skaut.ee

Esikaane foto: Daiva Šarėjienė

Järgmine number ilmub talvel.

Suurlaagri staapi küsitles
gdj SERGEI OŠOTIN
Kuristiku lipkond

Suurlaagri lehes "Hallo Kosmos" avaldasime lühitutvustused suurlaagri staabist (loe neid www.suurlaager.ee), nüüd teeme staabi liikmetega lähemalt tutvust.

MIKK LEEDJÄRV, SUURLAAGRI JUHT

Mis mõtted ja tunded Sul tekivad, kui kuuled sõna "Tähemets"?

Kui ma kuulen sõna Tähemets, siis pöörduvad minu pilk puude latvadest ülespoole, taeva poole, kus kõik tähed paiknevadki. Tähemetsas kasvavadki puude asemel tähed ning neid on seal tegelikult veelgi rohkem kui metsas puud. Tähemets on selline kauge ja ilus koht, mida me saame ainult vaadata.

Kas Sa oled märganud midagi põnevat/huvitavat, kui Sa vaatad taevasse?

Taevas saab ikka põnevaid asju näha. Olen kunagi näinud kui kaks planeeti olid ühel positsioonil ja nad moodustasid suure mõnusalt kollase tähe, ma ei mäletagi, mis planeedid need olid, aga see oli päris huvitav. See paistis väga ilusasti.

Mida Sa saaksid valmistada, kui Sul on kasutada üks käbi, nõör ja puuleht?

Nendest saaks teha igasuguseid huvitavaid asju. Nendega saab mängida, käbi saab veeretada, petangi mängida ning kindlasti on olemas ka praktilisemaid lahendusi nende kasutamiseks.

Kuidas saab kasutada kaelarätti suurlaagris?

Eelkõige kaelas kandmiseks ja näitamiseks, et inimene on kas gaid või skaut, hundu või hellake ning kindlasti see näitab, missugusesse üksusesse laagri osaleja kuulub. Kaelarätti saab kasutada ka mängude läbiviimisel ning meditatiivsetel eesmärkidel, gaid/skaut on leidlik!

Mis Sind skautluses hoiab?

Keeruline küsimus. Arvan, kõik inimesed, kes siin on, võimalused erinevaid huvitavaid asju teha, otsida lahendusi erinevatele olukordadele, võimalus iseennast proovile panna. Pidev liikumine ja uuemine. Mida Sa tunned, kui ma ütlen Sulle "skaut"?
Tunnen, et mina olen skaut.

LIANNE RISTIKIVI, SUURLAAGRI ABIJUHT

Mis mõtted Sul tekivad, kui kuuled sõna "Tähemets"?

Tähemets on minu jaoks väga erilise tähendusega. Esimese asjana tuleb mulle silmade ette meie laagri märk, siis ka laagri legend ja kogu see lugu, kuidas Tähemetsa lugu kerib ennast lahti ning mulle tundubki, et kõik, mida me siin laagris avada saame, on hästi väike osa.

Mis Sulle looduses kõige rohkem meeldib?

Trafaretsed väljendid – kuulata linnulaulu, meeldivad need lõhnad ja meeldibki see, et loodus annab meile võimaluse kasutada meie kõiki meeli (haistmist, maitsmist, kuulmist, nägemist ja tunnetamist) ning saab hingata üheskoos loodusega.

Kes on laagri süda?

Laagri südamele on kindel rütm, laagri süda peab olema miski või keegi, kes hoiab laagrit käigus, et kõik toimiks; miski, mis varustab nii pead kui ka üldiselt kogu kehaosasid elutegevuseks vajaliku verega. Seega ma arvan, et laagri süda ei asu üldse laagris, vaid see asub kusagil Baden-Powelli valvatud kohas ja tema tuksub selles rütmis, et kogu meie laager saabki eluks vajalikku energiat, hoogu, hoolivuse ja soojuse.

Laagri legendi lõpus on kirjas, et laagrilised võivad leida siit Tähemetsast kas oma puu või isegi tähe, kas Sina leidsid juba midagi?

Minul on üks põnev koht siin olemas, aga see ei ole mulle veel nii täpselt seostunud Tähemetsa laagri teemaga, aga laagri lõpus vaatame...

Mida Sa saaksid teha/valmistada, kui Sinu käes oleksid tükike paberit, roheline lilleleht ja üks punane lilleõis?

Mul on mitu varianti. Ma ise väga loov ei ole, aga oleneb sellest, mida ma tahaksin

teha. Ma keriksin paberi tükikese rulli, nagu vars ning kinnitaksin lille lehe ja õie selle tükikese külge, võib-olla isegi voldiksin. Sellest tuleks väga hea meene sellest laagrist, meenena selle väärtus on veelgi suurem selle inimese jaoks, kes sai selle kingituseks.

Kuidas Sa tunned ennast, kui ma ütlen Sulle "gaid"?

See on oma tunne, see on lihtsalt loomulik, loomulik eluosa. Kui Sa ütled minu nime, siis ma tunnen seda sama ning ma tunnen seda kogu aeg. Ma seostan seda kohe iseendaga.

HEIKKI MUTSO, SUURLAAGRI ABIJUHT
Missugune toit on laagris kõige populaarsem?

Ma tean, et paljud söövad suppi, aga arvan, et kõik toidud on väga head.

Mitu liitri suppi söövad laagrilised laagri jooksul?

Ma usun, et mõni tonn tuleb ikka ära. Missugune planeedi nimetus Sulle kõige rohkem meeldib?

Siirius kõlab kuidagi heledamalt, samas ka Põhjanaan.

Kes on meie laagri vaim?

Kindlasti üheks nendest on peakokk ning Põhjatähes liiguvad ka vaimud ringi, minu arvates.

Mida Sa tunned, kui ma ütlen Sulle "skaut"?
Skaut on uhke olla!

MARIA BULAK,
SUURLAAGRI PROGRAMMIJUHT
Missugused mõtted Sul tekivad, kui kuuled "Tähemets" või "suurlaager"?

Palju tähti metsas, soojad tähistaevased ööd, rõõmsad näod ning kohe silmade ette tuleb suurlaagri embleem, mis on väga ilus ja romantiline-muinasjutuline.

Mida sa teeksid, kui sul oleks kaks käbi ja pulk?

Teeksin ühe väikse kangi/hantli ning paneksin selle kiigu peale kiikuma.

Kas see on siis mingisugune füüsikakatse?

Ei, see on lihtsalt väike tore meene mini-variantis.

HEIKKI MUTSO

JÜRI EHANDI

RAINE LAHTVEE

MIKK LEEDJÄRV

LIANNE RISTIKIVI

MARIA BULAK

RASMUS LAHTVEE

Mitu sõpra Sa kavatsed leida suurlaagri jooksul?

Nii palju kui neid tuleb. Ma võtan kõik vastu, kes siia Tähemetsa tulevad!

Kas siis tulnukaid ka?

Jah! Miks mitte.

Oled Sa neid näinud?

Ei, aga võib-olla siin Tähemetsas näen!

Mida on Sulle gaidlus-skautlus andnud?

Oi, millised küsimused. Gaidlus on mulle andnud hästi palju sõpru, erinevaid kontakte, palju elukogemust, mida ma arvan, et ei oleks saanud kusagilt mujalt, näiteks kuidas metsas toime tulla, kuidas arvestada teistega ning mõista seda, et kõik inimesed on erinevad. Tänu sellele olen saanud käia välismaal, erinevatel üritustel. Arvan, et gaidlus-skautlust aitab valmistada noort inimest iseseisvaks eluks ette.

Mis on Sinu lemmiktegevus gaidluses-skautluses?

Arvan matkamine, sest seda ma olen kõige rohkem teinud, seda palju kordi organiseerinud ning abistanud, aga neid tegevusi on kindlasti veel!

JÜRI EHANDI, SUURLAAGRI MAJANDUS- JA TEHNILINE JUHT

Mida Sa tunned või mõtled, kui ma ütlen Sulle "Tähemets"?

Sellega seostuvad mõnes mõttes erinevad tunded ja emotsioonid. Tekib selline hea ja soe tunne – asi, mille kallal on palju vaeva nähtud, mille nimel on palju higi valatud. Missugused elukad pesitsevad Tagametsas? Siin leidub kõiki elukaid, alates kahejalgetest elukatest lõpetades karude, huntide ja sääskede, parmudega.

Kes on nendest kõige ohtlikum?

Kahejalgne putukas on tavaliselt kõige ohtlikum.

Kas puuk on ka ohtlik?

Jah, puuk võib olla ohtlik, samuti või ohtlik olla ka rästik või isegi mesilane.

Kas Sa oled kunagi pesnud Tagametsa tarede/lossi aknaid?

Olen korra.

Kui palju sõpru Sa kavatsed leida suurlaagri jooksul?

Ma loodan, et ikka mõned uued sõprused saavad loodud.

Mis Sind looduses hoiab?

Värske õhk, tunne, et olen osake sellest, tekib kontakt/side, hea ja soe tunne.

Kuidas Sa ennast tunnend, kui ma ütlen Sulle "skaut"?

Selle sõnaga seostub palju mälestusi.

RAINE LAHTVEE, SUURLAAGRI TEENINDUSMEESKONNA JUHT

Mis mõtted Sul tekivad, kui ma ütlen Sulle "Tähemets"?

Hästi palju tähti.

Mitu puud kasvab Tagametsa laagriala?

Tuhandeid, kokku ma neid lugeda ei jõua.

Miks Sulle meeldib looduses olla, mis kutsub Sind loodusesse?

Looduses on kõik paigas. Tavaliselt siin miski ei häiri, keegi ei lärma enamasti, vaikus, rahu ning palju teisi asju, mis lihtsalt praegu ei tule meelde.

Kuidas Sa kujutad skaudi-gaidlaagrit näiteks 300 aasta pärast, kas tehnika hakkab meie tegevust mõjutama?

Kui saaks 300-aastaseks elada, üks siis näha oleks, aga praegu ei oska öelda. Kindlasti tehnika hakkab mõjutama.

Mida Sa tunned, kui ma ütlen Sulle "gaid"?

Mina olen gaid!

Missugused asjad Sul seostuvad gaidlusega?

Neid on palju. Näiteks taskunuga, mis mul alati kaasas on, siis lõksetuli, sõbrad, laulud.

Missugune ese on kõige universaalsem gaidi-skaudi varustuses?

Taskunuga, sest enamasti kõike, mida läheb metsas vaja, saab valmistada taskunuga, näiteks lõigata oksid õõbimisaseks või puulaastust lusikat valmistada.

RASMUS LAHTVEE, SUURLAAGRI INFOJUHT

Mida Sa kardad kõige rohkem, mis võib laagri jooksul juhtuda?

Väga ei kardagi midagi. Kui miskit juhtub, mingi mure/probleem, siis sellega tuleb tegeleda just siis, kui see kerkib või ette tuleb. Ei ole mõtet liiga üle muretseda, loodan, et meil on siin väga head ja tublid abilised, seega saame kõik tehtud!

Kas Sa usud tulnukatesse?

Ütleme nii, et kui tõesti maailmaruumis mitte kusagil ei oleks teisi arukaid olen-deid, teist elu keskust, siis see oleks tohutu ruumi raiskamine.

Kui Sul oleks käes üks käbi, 15 cm pikkune pulk ning puuoks, mida Sa saaksid sellest valmistada?

Ma leiaksin sinna väikse pähkli juurde ja saaksin teha väikese päikesesüsteemi mudeli koos Maa ja Päikesega.

Mida Sa tunned, kui ma ütlen Sulle "skaut"?

Soe tunne.

Mida tähendab Sulle kaelarätt?

Skautluse, sõpruse, skaudipere ühtsuse sümbol ja kindlasti ka praktilist abivahendit meditsiinilisel eesmärgil.

Kuidas Sa rahustad ennast stressirikas situatsioonis?

Lahendan probleemid ükshaaval.

Kuidas Sa arvad, et kas mets ja loodus üldiselt aitavad inimesel rahuneda?

Kindlasti loodus ja mets mõjuvad inimesele hästi, sest inimene on looduse rüpes kahtlemata rahulikum ja vähem närviline.

Aga sääsed võivad ju ka närvi ajada?

Miks, sääsed on ju looduse osa, miks nad peaksid närvi ajama. Jah, tülikad on nad küll, sellele ei vaidle keegi vastu, aga mind nad igal juhul närvi ei aja.

Kes on metsaelukatest kõige ohtlikum?

Puuk, sest ta on väike, märkamatu ja siis kui ta hammustab, on juba hilja.

Vaeküla Siilikeste ja Rakvere Skautide skautlikud pannkoogipäevad

Skj ANDRES LILLEMÄGI
Rakvere Skautid

14.05. toimus Vaeküla kooli sööklas Vaeküla Siilikeste skautlik pannkoogipäev. Kohal olid kõik hundud ja skautid. Alustuseks mängisime paar mängu, rääkisime viisakast käitumisest ja jagasime skautid neljaks võrdseks salgaks. Algul olime plaaninud, et korraldame pannkoogipäeva värskes õhus, kuna aga ilmataat oli meile vihma kaela saatnud, siis läksime kerge- mat vastupanu teed ja kolisime kooli söök- lasse, kööki. Sööklaesse minnes pesi igaüks oma käed ja ette rutates peab ütleva, et neid käsi pesti veel mitu korda. Söökla- pidid skautid kirjutama oma pannkoogile tervitussalmi. Alljärgnevalt paar näidet.

Kert: "Minu pannkook väga suur, seda ei söö Mart Juur" või Mari Liis: "Tere, tere pannkook, sulle meeldib mahlajook", Priit: „Kes ei nämmi pannkooki, see võib kohe minna kööki”

Taignameister oli Rakvere Skautide skaut Anni ja nõude eest hoolitsesid Agathe, Lyly ja Annabella, kõik Rakvere Skauti- dest. Iga skaut küpsetas ise endale pann-

kooigi, pani ise maasikamoosi peale, jõi piima ja söi kooki. Pannkoogipäev lõppes suures sõprusringis ja tõdemisega, et vähe oli neid pannkooke.

16.05. korraldasid suured Rakvere Skau- did oma väiksematele sõpradele skautliku pannkoogipäeva. Algas see päev Rakve- res, kus koguneti ja matkati 3 km eemal asuvasse külla – Päide. Päides Rakvere Skautide peahoone õuel toimusid mängud Mareki eestvedamisel. Marek ja Erik olid püstitanud pannkoogipäevaks varjualse, juhuks kui ilmaga viltu veab. Aga meil ve- das, päike paistis, pannkoogid ära ei kõr- benud. Anni otsustas veel tainast juurde teha ja kõik, kes soovisid, said kõhu pann- koogist punni süüa. Pärast pannkoogipäe- va matkati sõbralikult Rakveresse tagasi.

04.06. Lipupäev linnuses. Algul oli meil soov minna varahommikul Tallinna, et koos teiste skautidega seista Toompeal. Kuid siis, nagu selgest taevast tuli või- malus pidada oma koondus Rakvere Lin- nuses, mille üheks osaks oleks Eesti lipu heiskamine linnuse torni. Olime Rakvere linna pakkumise üle väga rõõmsad, sest meie koondusest lubasid osa võtta Rak- vere linnapea Andres Jaadla, abilinnapea Ain Suurkaev, Lääne-Virumaa maavanem Urmas Tamm ja Rakvere Eragümnaasiu- mi direktor Anne Nõgu. Kogunesime lin- nusesse varahommikul kell 07.30. Pisut pool kaheksa läbi alustasime koondusega, tervitasime kõiki, laulsime skaudihümni,

saatsime hüüuga teele oma lipu heiskajad, teised suundusid koos külalistega idatorni, et jälgida lipu kerkimist masti. Kell 08.00 hakkas Bonzo laulma lipulaulu ja kõik pealtvaatajad laulsid kõva ja selge hää- lega kaasa, kohal oli ka Eragümnaasiumi muusikaõpetaja koos paari hõbekõriga, nii et oli päris kuulatav kontsert. Pärast lipu heiskamist ootasime, kuni heiskajad ühest tornist alla jõuavad ja teise torni üles ron- nivad, meie juurde. Ja siis saime osaliseks põnevale vahepalale, kus meie skautide- ga jooksis kaasa kaagutav hanekari. See oli üks vahva vaatepilt, aga jooksjatele kindlasti pisut hirmutav. Hoidsime põialt omadele, et nad ikka enne hanesid torni jõuaksid. Aga neid toredaid vahepalasisid oli veel, idatorni jõudes kepsutas sealse laua peal kitseke ja laua all peesitas kitseema koos sokuga. Ka need loomad laulsid koos meiega kaasa lipulaulu ja Eesti hümmi. Kui Agathe koos skautidega torni tagasi jõudis, laulsime veel laulu „Kui Kungla rahvas....” ja enne pidulikku koonduse lõppu and- sid külalised kingitusi. Lipuheiskajad said mälestuseks Eesti lipu märgi, tublimad skautid said kiidukirja Rakvere Eragüm- naasiumi direktori Anne Nõgu käest ja Rakvere Skautid said Rakvere linnapealt linna lipu. Aga see polnud veel kõik, ül- latuseks kutsus Anne Nõgu meid Art Ca- fe-sse, kus kõik pidupäevalised said süüa pannkooki ja limpsida limpsi. Oli vahva eesti lipu 125. aastapäev.

Lipulaulu laulmas. Autori foto

Ülemaailmse skautluse looja

Kahtlemata tõi Bi-Pi-le Inglismaal suure kuulsuse Mafeking. Buurid olid (hollandi boer – talupoeg) Lõuna-Aafrikasse asunud hollandi kolonistid ning nendega assimileerunud prantslaste ja sakslaste järeltulijad. Neid nimetati ka afrikandriteks. Buuridel oli Lõuna-Aafrikas kolm vabariiki: Oranje, Natali ja Transvaali. 1890. aastail siirdus Transvaali hulgaliselt inglise asunikke. Transvaali president keeldus neile kodanikuõigusi andmast. Suurbritannia koondas oma väed Transvaali piirile. Vastuseks alustasid Transvaal ja Oranje 11. oktoobril 1899. a sõda ja tungisid inglaste territooriumile, piirates ümber Ladysmithi, Kimberley ja Mafekingi. Vahepeal Indias viibinud ja Inglismaale puhkama läinud Bi-Pi sai vaevalt jalgu puhata, kui tal taas laevale kästi asuda ja Lõuna-Aafrikasse sõita. Tema esmaülesandeks oli organiseerida politseiüksused Kaplinnas, selle linna valitsus ei olnud eriti abivalmis ja Bi-Pi otsustas oma väeosad värvata Mafekingis. Samal ajal marssis buuride kindral Cronje Mafekingi suunas ja piiras linna sisse. Bi-Pi oli oma vägedega lõksus. Tal oli välja panna 700 võitlejat (mõnedel andmetel 1000 väljaõppe saanud ja 400 ilma õppeta meest) buuride 9000-pealise väe vastu. Bi-Pi kaitsta oli 300 tsiviilelanikku. Niisuguses olukorras oli ainus võimalus pidada nn hämamissõda, kus kaitsekraavidesse paigutati nukud. Sõjaväge aga siirdati pidevalt ühest kohast teise, et selle liikumisega tekitada vastasele muljet arvukast sõjajõust.

Kui buuride läbirääkijad linna lasti, siis enne seda pani Bi-Pi oma 700 meest staabi juurde tühjalt olesklema, nagu

poleks neil parasjagu midagi teha. See avaldas muljet, hämamine õnnestus. Kui siiski buurid kavalusega rünnata otsustasid, tabas Bi-Pi nende mõtte ära ja paigutas oma väed idasuunale, kust tõeline rünnak tuli, ehkki vaenlane oli teinud pettemanöövri läänest. Buuride rünnak ebaõnnestus.

Bi-Pi kasutas staabi liikme lord Cecilil soovitusel Mafekingi kaitseks osavalt ära külapoisse, kes näitasid, et nad on võimelised ohtlikes olukordades olema mehe eest väljas. Neid poisse oli 18. Ta jagas nad viieks rühmaks ja igal rühmal oli oma juht. Kogu rühma juhtis Good-yeari nime kandev poiss.

Need rühmad täitsid kiirkäskjalgade ja ka luurajate ülesandeid ning neid ei teadnud buurid milleski kahtlustada.

Mafeking pidas piiramisele vastu vaatamata sellele, et buurid olid kõik teed kinni pannud ja linna ei saanud väljastpoolt millegagi varustada. Mafekingi piiramine kestis 217 päeva. Hoollimata kõikidest kavalustest olid brittide kaotused suhteliselt suured.

Viimaks murdsid appi tulnud briti väed piiramisrõnga ja Bi-Pi üllatus oli suur, kui koos briti vägedega tuli linna tema noorim vend major Baden-Powell. Temalt sai ta teada, et nende ema ei olnud uskunud teateid Bi-Pi surmast, mida levitasid buuride ajakirjanikud Euroopa ajalehtedes. Bi-Pi-st oli saanud sõjasangar. Bi-Pi-le see kuulsus eriti ei meeldinud, sest ta leidis, et sõda on poliitika nõrkuse näitaja.

Vahepeal oli Bi-Pi kirjutanud luuraja käsiraamatu „Aids to Scouting”, millest oli saanud noorte bestseller. Kui vend

seda Bi-Pile rääkis, oli viimane väga imestunud.

Selle raamatu mõjul matkasid noored metsades, uurisid loomade jälgi ja mängisid igasuguseid võistlus- kui ka maastikumänge. Nii sooritasid noored rahu mängides selle raamatu järgi sõduriõppusi.

Bi-Pi tegevust iseloomustab ilmekalt töö, et buuride rünnaku ajal idast langes inglaste kätte buuride presidendi Krügeri lapselaps Sarel Eloff. Bi-Pi ei uskunud omi silmi! Ta ütles viisakalt: „Tere õhtust, Eloff. Te tulete just sobival ajal meie õhtusöögile. Olge lahke, võtke meie laua ääres istet!”

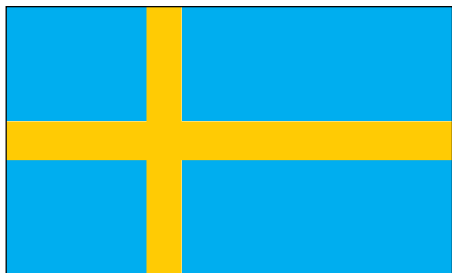
Selline käitumine tegi hiljem kergemaks mitmete otsuste ja lepingute sõnni.

Baden-Powell ülendati kindralmajoriks ja oli seega oma 43 eluaastaga impeeriumi noorim kindral.

Nagu teame, sai skautluse idee alguse just nendest sündmustest seal Mafekingis. Baden-Powell oli saavutatud maailmakuulsuse ja saanud noorsoo iidoliks. Aga veel ei olnud saabunud aeg luua skaudiorganisatsioon. Bi-Pi sai Lõuna-Aafrikas jälle uue ülesande.

Skm LEHO MÄNNIKSOO
Eesti Skaut peatoimetaja

ROOTSI LIPP

Jätkame artiklitesarja "Lipud kõnelevad", sarjas on juba ilmunud Suurbriitannia lipp, Soome ja Taani lipp, seekord on järg Rootsli käes.

LÜHIDALT ROOTSI AJALOOST

Rootsi on Põhjamaade hulgas suurima elanike arvuga riik, kusjuures 86,7% elanikkonnast on etnilised rootslased.

Rootsi oli asustatud juba umbes aastal 6000 eKr, kristlik monarhia loodi seal juba 10. sajandil ning 12.-14. sajandil toimunud ristisõdade järel läks Rootsi valitsuse alla naabermaa Soome. Aastal 1397 ühendas Taani juhitud Kalmari Unioon Rootsi, Norra ja Taani kroonid. Gustav I Vasa kukutas 1523. a Taani valitsuse, rajades Rootsis Vasade dünastia, mis valitses aastani 1818. Siis valiti kroonprintsiks prantsuse marssal Jean-Baptiste Bernadotte, kes tõusis troonile Karl XIV Johani nime all. Rootsi kaotas Soome Venemaale 1809. a, aga 1814 ühines Norraga.

LIPUST

Rootsi lipp on kollane Skandinaavia rist sinisel taustal, mille püsttriip on lipuvarda poole. Lipu värvid sümboliseerivad selget sinitaevast ja päikesekiiri. Lipu kõrguse ja pikkuse suhe on 10/16.

Lipp on inspireeritud Taani lipust, arvatakse, et värvid pärinevad Rootsi vapi värvidest. Värvid on Rootsi värvidena kasutusel hiljemalt kuningas Magnus Aidaluks kuninglikult vapilt (1275). Lipp taaskehtestati 22. juunil 1906 pärast seda, kui Rootsi-Norra personaalunioon 1905. aastal laiali saadeti.

HEISKAMISE JA LANGETAMISE AEG

Rootsis ei ole lipu heiskamise ja langetamise kohta üldisi reegleid. Erasisikud ja -organisatsioonid võivad lippu heisata ja langetada vastavalt oma soovile, nõue on, et pimedal ajal peaks lipp valgustatud olema. Juhinduda võib kaitsevägele kehtivatest reeglitest, mille ko-

haselt tohib lipp lehvida päikesetõusust päikeseloojanguni. Seda reeglit järgivad ka Rootsi ametiasutused.

Märtsist oktoobrini heisatakse lipp kell 8.00, novembrist veebruarini kell 9.00. Lipp langetatakse päikeseloojangul, kuid hiljemalt kell 21. Talvel kestab aeg päikesetõusust päikeseloojanguni kogu Rootsis sageli vähem kui 12 tundi, sel ajal tuleb järgida tegelikku valget aega.

Põhjapolaarjoneest põhjapool ei tõuse mõne detsembrinädala jooksul päike üldse. Sellisel juhul toimitakse näiteks Kiruna jalaväerügemendi praktika põhjal: 7. detsembrist 3. jaanuarini heisatakse lipp kell 9.00 ja langetatakse kell 11.50. Neljandast jaanuarist langetatakse lipp iga päev mõni minut hiljem, kuni jõutakse tavapärasesse graafikusse.

Lippu soovatakse öösel lehvida lasta ainult sõja ajal.

LIPUPÄEVAD

Lipupäevadel heisatakse Rootsi lipp kõigile avalikele lipuvarrastele ja avalikele hoonetele. Erasisikutele on lipu heiskamine küll väga soovitatav, kuid selle tegematajätmine ei ole karistatav.

- 1. jaanuar, uusaastapäev
- 28. jaanuar, kuninga nimepäev
- 12. märts, kroonprintsessi nimepäev
- 30. aprill, kuninga sünnipäev
- 1. mai, maipüha nelipüha
- 6. juuni, Rootsi rahvuspüha ja Rootsi lipu päev
- jaanipäev (juunis, pühitsetakse alati laupäeval)
- 14. juuli, kroonprintsessi sünnipäev
- 8. august, kuninganna nimepäev
- Riigipäeva valimiste päev
- 24. oktoober, ÜRO päev
- 6. november, Gustav Adolphi päev
- 10. detsember, Nobeli päev
- 23. detsember, kuninganna sünnipäev
- 25. detsember, jõulupüha

ROOTSI LIPU LEGENDID

Väidetavalt nägi 1157. aastal kuningas Erik Püha Esimese Rootsi ristisõja ajal Soome jõudes kollast risti sinises taevast, mida ta Jumala märgiks pidas ja sellest oma lipu tegi.

See legend on problemaatiline, sest tolle ristisõja kohta puuduvad kaasaegsed allikad ja et enne 16. sajandi keskpaika ei ole sinikollase lipu kujutisi ega kirjeldusi teada. Samas on sinist ja kollast kaua Rootsi värvidena kasutatud, näiteks kuningasoo vapil, aastast 1275 Magnus Aidaluks kuninglikul vapil.

Ajaloolase Alf Åbergi teooria järgi tekkis Rootsi lipp vastupanulipuna Kalmari unioonile 15. sajandi keskel. Tegemist on aastast 1219 kasutusel olnud Taani lipu eeskujul kujundatud, kuid muudetud värvidega lipuga. Åbergi järgi oli asja algataja Karl Knutsson Bonde. Ta kujundas 1448. a Rootsi suure vapi, mis on kombinatsioon vapist, mille aastal 1364 Albrecht Mecklenburgist endale võttis ning Folkungite suguvõsa (Magnus Aidaluks) kuninglikust vapist aastast 1275. Vapi nelja sinist välja eraldas kollane Mantova rist, mis võis lipule eeskujuks olla.

Ajaloolase Carl-Gustav Liljenbergi teooria kohaselt võttis Erik XIV aastal 1562 Riia linna sinikollase ristivapi, et inkorporeerida Riia tähtis kaubandussüsteem Rootsi süsteemi.

Väidetakse ka, et Rootsi lipp oli enne 1420. aastat valge ristiga sinine lipp ning rist muutus kuldseks alles kuningas Gustav I Vasa valitsemisaja alguses.

Rootsi rahvusliku esimene ametlik kirjeldus leidub kuninglikus kirjas 19. aprillist 1562, kus öeldakse, et sellel peab olema "kollane pind, mis on sinisel ristikujuuliselt jaotatud"

Kuninga lipp

Rootsi valitseval kuningal/kuningannal on omamoodi lipp. See on Rootsi sõjalipp, mille risti keskel on suur, sinistele väljadele ulatuv valge ruut, mille sees

on suur riigivapp koos Seeravite ordeni insiigniatega (kuningas on Seeravite ordu suurmeister). Lipp on käibel 1905. aastast. See lipp lehvib Stockholmi kuningalossis, kui kuningas riigis viibib ja riigipea kohustusi täidab.

Kuninganna lipp

Mittevalitseva Rootsi kuninganna või kuninglikku perekonda kuuluva regendi lipp on Rootsi sõjalipp, milles risti keskel on valge ruut ning selle sees väike riigivapp, mida ümbritsevad Seeravite ordeni tunnused. Lipp on käibel 1905. aastast. See lipp lehvib lossis, kui kuningas ei saa haiguse tõttu, välisreisi tõttu või muul põhjusel riigipea kohustusi

täita ning teda asendab ajutise regendina mõni kuningliku perekonna liige.

ROOTSI LIPU LAUL (hümn)

Rootsi lipule on pühendatud hümn "Sveriges flagga", mille viisi autor on Hugo Alfvén ja sõnade autor Karl Gustav Ossiannilsson (1916).

ROOTSI VAPP

Rootsi vapil on kaks versiooni: suur ja väike riigivapp.

Suur vapp

Suur vapp on riigi ametlik vapp ja kuningavapp. Seega saab kuningas mää-

rata teiste kuningliku perekonna liikmete lipu kasutust, teha muudatusi ja lisandeid vapile.

Väike vapp

Väiksemat vappi kasutavad peamiselt Rootsi valitsus ja selle ametid. Seega võivad need ametid vapile oma tegevust sümboliseerivaid kujundeid lisada (nt Rootsi politseivormid).

ROOTSI KUNINGRIIGI HÜMN

Rootsi kuningriigi hümn on **Du gamla, Du fria**, sõnade autor on Richard Dybeck (1844). Hümnina on kasutusel ainult kaks esimest salmi neljast.

Rootsimaa loodus on kaunis igal aastaajal.

Ale Stones (või *Ales stenar* rootsi keeles) on megaliitne monument Scania Lõuna-Rootsis. Kivilaev on 67 meetrit pikk ja koosneb 59 suurest kivirahnust, kaalub kuni 1,8 tonni. Legendi järgi on sinna maetud kuningas Ale.

FAKTE ROOTSIST:

Üldpindala: 449 964 km²

Rahvaarv: 9,2 miljonit

Parlament: ühekojaline, algus 1971, liikmeid 349.

Poliitiline süsteem: konstitutsiooniline monarhia.

Rahaühik: Rootsi kroon

Ametlik keel: rootsi

Kuningas: Carl XVI Gustaf, (mereskaut)

Peaminister: Fredrik Reinfeldt

Iseseisvus: 6. juuni 1523

Usk: luterlus

Euroopa Liit: liige alates 1995

Pealinn: Stockholm

Maismaa: 410 934 km²

Siseveed: 39 030 km²

Kõrgeimad punktid: Kebnekaise 2104 m ja Sarek 2090 m

Suuremad saared: Ojamaa ja Öland

Suureim jõgi: Klarälveni jõgi (720 km)

Suurimad järved: Vänern, Vättern, Mälaren ja Hjälmmaren

Saamid: vähemalt 17 000

Rootsil on 21 lääni, 290 kohaliku omavalitsuse üksust.

Skj KAROLIN LILLEMÄE

Jätkame katkendite avaldamist Robert Baden-Powelli skaudiraamatust „Scouting for Boys”.

ESMAABI LAAGRIS

Mõned aastad tagasi, kui Bi-Pi Põhja-Indias Kashmiris oli, töid pärismaalased tema juurde noore mehe, kes oli kõrgelt kaljult alla kukkunud, oma selja murdnud ning väidetavalt suremas. Pärast väikest läbi vaatust järeldas ta, et mees oli öla paigast nihestanud, lisaks veel paar sinikat ning arvas, et sureb.

Niisiis võttis Bi-Pi kinga jalast, istus mehe kõrvale näoga ta pea poole. Bi-Pi pani oma saapa kontsa ta kaenla alla, võttis tal käest kinni ja tõmbas kogu jõust, kuni luu õigesse kohta liikus. Valu oli nii suur, et mees minestas ning ta sõbrad arvasid, et Bi-Pi oli ta tapnud. Mõne minuti pärast tuli mees teadvusele ja avastas, et ta käega on kõik korras. Sellest järeldasid pärismaalased, et Bi-Pi on hea arst ning üle kogu maa toodi tema juurde haigeid. Järgmised kaks päeva olid lausa jubedad. Kõiksuguste haigustega inimesed tulid abi saama ja Bi-Pil olid ainult hädapärased ravimid, millega neid aidata. Aga ta tegi oma parima ning Bi-Pi uskus, et osa nendest vaestest inimestest tundis end paremini lihtsalt uskudes, et ta teeb neile palju head.

Enamik neist olid haiged pesematus ja haavadesse mustuse sisselaskmise pärast, paljud halva kanalisatsiooni ja musta vee joomise tõttu jne.

Bi-Pi seletas seda külavanematele ning loodetavasti olid nad tulevikus tervemad.

Igatahes olid pärismaalased väga tänulikud, aitasid Bi-Pid hiljem karujahis, söögi saamisel jne.

Kui Bi-Pi poleks natuke ravimisest/esmaabist teadnud, ei oleks ta neid vaeseid inimesi aidata saanud.

MIKROOBID JA KUIDAS NENDE VASTU VÕIDELDA

Haigused levivad õhus ja vees väikeste silmale nähtamatute pisikute ja mikroobidega. Väga võimalik, et hingad nad suu kaudu sisse, saad joogist või söögist, neelad alla ning nad levivad haigust sinu sees.

Kui su veri on heas korras, siis ei tee nad sulle kahju, aga kui veri on nõrkuse või kõhukinnisuse tõttu kehvas korras, siis teevad mikroobid su suure tõenäosusega haigeks.

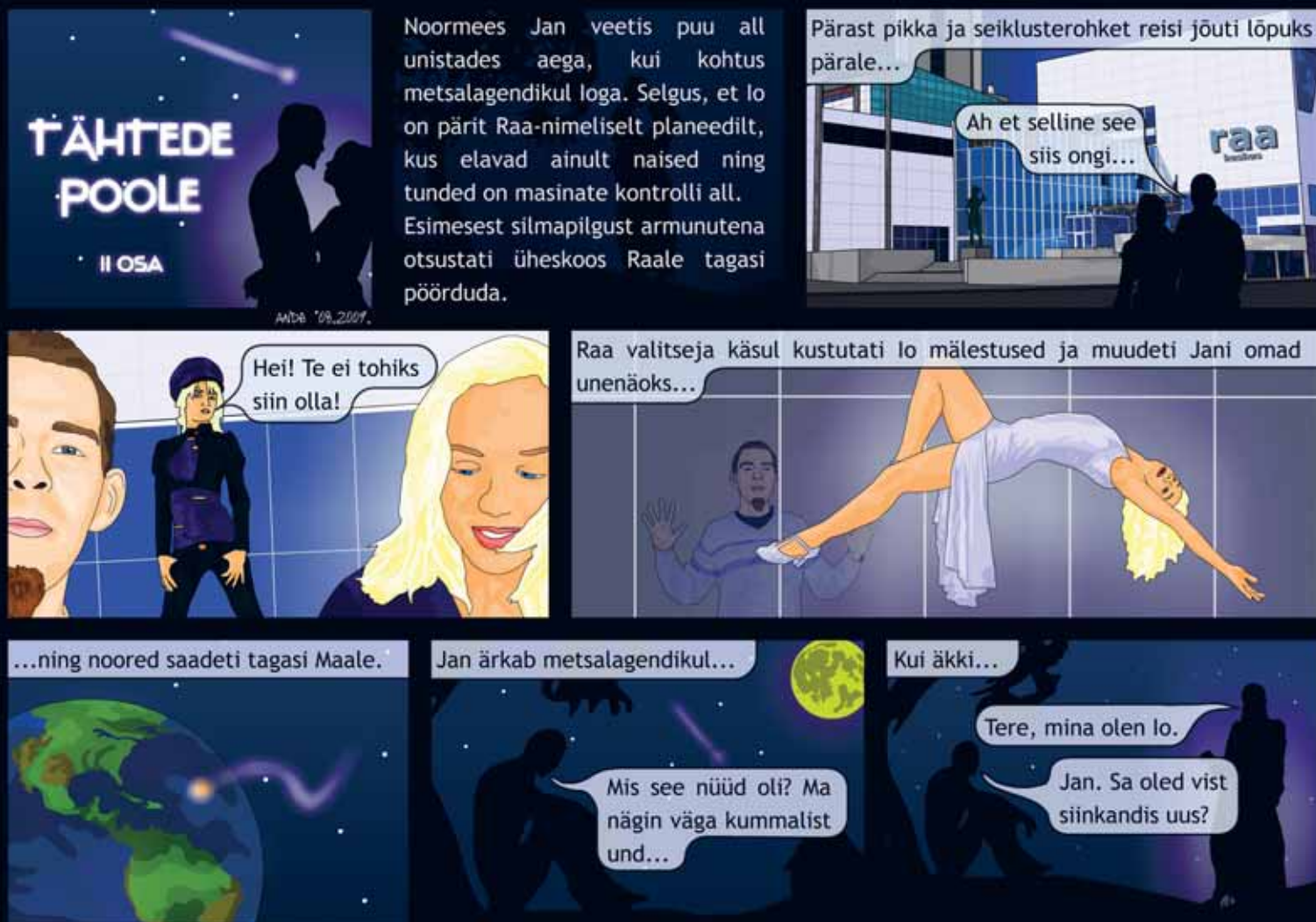
Mikroobide teket tuleks vältida, kui võimalik. Mikroobidele meeldib elada pimedates, niisketes ja mustades kohtades. Nad tulevad halvast kanalisatsioonist, vanadest prügikastidest, roiskunud lihast jne, nad on seal, kus on halb lõhn. Sellepärast hoia oma tuba või telk ja riided puhta ja kuivana (päikese käes). Tuuluta hästi ning hoia halvasti lõhnavatest kohtadest eemale. Enne iga söögikorda peaksid oma käsi (ja küüsi) pesema.

Bussides ja avalikes kohtades olid tol ajal sildid, kus paluti mitte sülitada. Põhjuseks oli see, et paljud haiged inimesed sülitasid ja nende sülitamisest jõuavad mikroobid õhku ning terved inimesed hingavad need sisse ja jäävad haigeks. Inimestel võib haigus mitu aastat olla, ilma et nad sellest teaksid. Kui sülitatakse, siis on võimalik, et nad nakatavad oma süljega terveid inimesi, nii et ei tasu niisama sülitada.

Aga sa ei pea haiguste pärast muretsema, kui sa nina kaudu hingad ja oma vere korras hoiad. Kasulik on pärast rahvarikastes kohtades käimist, nagu teater, kirik, kohida ja nina nuusata, et sinna sattunud mikroobidest lahti saada. Ühel inimesel kolmekümnest on tuberkuloos (märke: 20. sajandi alguses), mis on väga nakkav. Seda saadakse tihti majadest, kus hoitakse aknaid alati suletuna. Parim viis sellest lah-tisaamiseks on väljas magamine.

Skaut magab päris palju värskes õhus ja kui ta majas magab, hoiab ta akna lahti, sest õhk tundub talle liiga lämbe. Ja kui ta harjub sooja õhuga magama, siis jääb ta laagrisse minnes suure tõenäosusega haigeks. Aga kui ta on harjunud värskes õhus magama, ei jää ta ka toas kunagi haigeks.

Tõlge – skj KAROLIN LILLEMÄE

All-laagrid Tähemetsas

PÄIKE

All-laagri juht:

Andres Lillemägi

All-laagri hüüd:

We will have a lot of fun, in the subcamp of the Sun!

Eesti üksused:

Rakvere skaudid, Vaeküla skaudid, Keila gaidid, Türi gaidid, Kodutütred, Noorkotkad, H2O, Saturn.

Välismaa esindused: Sloveenia, Leedu.

Meie all-laagri eripäraks olid optimistlikud ja aktiivsed leedukad. Meil oli ka all-laagri lipp (ühel pool päike, teisel pool silmad ja suu). Meie all-laagris paistis kogu aeg päike. Meil oli *fun*.

VÄIKE KARU

All-laagri juht:

Reeda Kaal

All-laagrisse kuulusid tegevuses olevate inimeste kuni 5-aastased lapsed.

Abiks olid inimesed Siiruse

all-laagrist ja Orissaare üksusest.

Kõik (hundud, juhid, skaudid) tahtsid meile ronima/kiikuma tulla. Meil olid vahvad raamatud, putukate määrarjad, liivakast, meil olid laagri kõige pisemad lapsed, tulevased hundud. Me olime väga oluline all-laager juhtide jaoks.

VEEGA

All-laagri juht:

Liina Land

All-laagri hüüd:

Viva – Las Veega!

Eesti üksused:

Kõrvemaa skaudid, skaudilipkonnad Tartu Ilves, Otepää Karud, Mesilased, Nõo gaidid, Lätte gaidid.

Välismaa esindused: Hong-Kong, Belgia.

Meil olid väga toredad inimesed. Mis meie all-laagrit eristab on see, et meil on kõik külad teineteisest eraldatud ning igal külal on oma värav. Meie all-laagri päeva lõpetab pannkoogiõhtu.

PÕHJANAEL

All-laagri juht:

Lea Koronen

All-laagri hüüd:

Meie käes on õhtu nael, põhjanael, põhjanael!

Eesti üksused: Keila gaidid ja laagrisse tulnud juhid, tegevusväljade inimesed ja külalised.

Välismaa esindused: USA, Kanada ja Austraalia välis-eestlased.

Meil oli Lea, kes tõi naeratuse näole. Siin all-laagris kohtusid juhid, kes kaua aktiivsest tegevusest kõrval olid olnud ning nägid nüüd vanu sõpru-tuttavaid. Meie juures oli skautluse-gaidluse näitus. See all-laager oli vanuseliselts hästi kirev: alla aastastest kuni kaheksakümneni.

Siin all-laagris oli palju inimesi skautluse-gaidluse algusaastatest.

Me hoolitsesime laagri staabi eest. Meil oli juhtide lõögastusnurgake. Põhjánaela all-laagrist sai alati abilisi.

SABATÄHT

All-laagri juht:

Helen Liiv

All-laagri hüüd:

Sa-sa-saba sabatäht!

Eesti üksused:

Rakvere Skaudid, Vana-Harju Malev, Tartu Ilves, Tormilind, Keila hellakesed, Kõo koprad, Pärnumaa Skautide ja Gaidide Malev, Kõrvemaa, Tartu gaidid.

Välismaa esindused: USA, Kanada välis-eestlased.

Meil oli kõige ägedam all-laagri värav. Meil oli Tagametsa ainus tuulepark. Päeva lõpetavad muinasjutuõhtud hundudele, hellakestele ja turvameeskonnale. Sabatähes oli kogu aeg võimalus midagi meisterdada. Meil ei olnud kunagi igav, alati juhtus midagi, hundukeste-hellakestega sai nalja.

Kokkuvõtte koostas skj LAURA ÕIGUS

KASTOR JA POLLUKS

All-laagri juht:

Aat Sarv

All-laagri hüüd:

Mina ütlen Kastor, sina ütled Polluks – Kastor-Polluks-Kastor-Polluks!

Eesti üksused: Pärnumaa Skautide ja Gaidide Malev, Vana-Harju Malev, Ökoskaudid, Narva skaudid, Oru Udu, skaudiorkester.

Välismaa esindused: USA välis-eestlased, Suurbritannia skaudid.

Meie all-laagri tegi põnevamaks Ökoskaudide elavdav programm. Õhtuti oli meil kõige kauakestvam laulustuudio lõkke ääres. Kastor ja Polluksi all-laagris oli tore ehitusmeeskond, kes tegi meile õdusa all-laagrikeskuse. Lõögastumiseks oli meil ka väike saunake. Meie all-laagris oli ka Narva ja Oru Udu ehitatud ronimisatribuutika.

SIIRIUS

All-laagri juht:

Remi Neitsov

All-laagri hüüd:

Are you sirius/serious – Yes, we are Sirius/serious!

Eesti üksused: Põhjánael

Gaidide Malev, Lääne Skautide Malev

Välismaa esindused: Kanada välis-eestlased, Rootsi, Türgi.

Meie all-laager asus metsa ääres, privaatne, super seltskond. Meeldejäävad on ka Markuse koka-õhtud. Mõnusaks teeb meie all-laagri omaette lõögastusnurgake. Toidu jagamisel hakkab silma väga, väga ilus Palivere poiste tehtud köök. Vaba aega sisustab äge tegevustelk (keelekollid, kipsist looduslikud pildid). Meil on ka oma all-laagri laul.

KAPELLA

All-laagri juht:

Monika Ojala

All-laagri hüüd:

Ella-ella – Kapella!

Eesti üksused:

Tondisalu, Tormilind, Pühavaimu, Moroni, Okaskannel, Siil, Põhja-Tallinna Grislid, Kuristiku gaidid.

Välismaa esindused: Austria, Soome.

Kõik said super-hästi läbi. Peale matka olid meil lõögastusüritused. Lisaks oli meil pidev all-laagrisisene tegevus. Meie hüüd oli üle laagri kõige meeldejäävam.

MARIT VOOG:

Hästi kiire kogu aeg. Öhtul sai väga hilja magama ja hommikul uskumatult vara üles. Laagris sai inimesi pa-remini tundma.

HELEN TEIGAR:

Meil on hästi toredad öhtused jagamisringid hundude-hellakeste-ga: Nad räägivad, mis head/halba nad päeva jooksul tegid.

HELEN LIIV:

Planeetide erinevad tegevused olid hästi vahvad. Eriti meeldis, kui Kanada gaidid õpetasid keelekolli tegema. Tore on ka, et lastele on krõpsu ja koka-koola vaba kohvik. Tore on ka näha, et kõik all-laagrid lippu heiskavad. Matkapäeval oli naljakas, kui üks hundu ei tahtnud Markusega koos matkale minna, väites, et ta on ka hundu.

ANDRES LILLEMÄGI:

Päike tõusis metsatiigist – andis jõudu laagriks. Kurbus oli südames, kui leedukad lahkusid. Sauli, oras er vandua, musu tris draugais!

Ükspäev nägime, kuidas pääsuke pesast alla kukkus. Üks elu hakkas nagu otsa saama ja hunnik inimesi heietas, et mis teha ja muuseas, kõigil kummitas peas: "Ei tohi puutuda", nii et esialgu oli kõigil arvamus, et nad jälgivad pisikese hapra olevuse surma, kuni tuli päästja telefon – Ott (Pruulmann) ja tema ornitoloog, kes kukutas väite, et ema hülgab poja, kui inimene teda näpib.

Tassisime laua räasta alla (laud oli muuseas 3 jalaga), tool laua peale ja suur meestejõud: Andres, Vaeküla siilike Mario ja peaskaut Siimon lauda hoidmas, pani Ott selle pojukese tagasi pessa ja pesast ta igatahes enam alla ei kukkunud, vähemalt mitte laagri ajal.

JAAN SAUN:

Metsakirik oli väga tore. Mu jalg läks BP jalajälje sisse – nagu Tuhkatriinu muinasjutt. Laagris tore – värskel õhk, saab sõpradega koos olla. Meil siin nii tore, et „tapame“* üksteist ära. (*Siiriuse all-laagrisisene mäng, autori märkus)

VALDIK KASK:

Ella-ella-Kapella!

Muljetame Tähemetsast

10 aastat ERNA matka

ERNA MATKA ALGUS- JA ARENGULUGU

2009. aasta augustis leidis aset juba kümnes skautide korraldatud ja skautlikku tegevust tutvustav ERNA matk. ERNA matkast on aastate jooksul saanud üks raskemaid Eestis toimuvaid matku, kus osalejad saavad mitmekesisel looduses ja augustikuu alguse heitlikes ilmastikuoludes panna proovile oma vastupidavuse, võimed ja oskused.

ERNA saamisluugu ulatub aastasse 2000, kui Erna retke korraldavad Erna Selts tegi Eesti Skautide Ühingule ettepaneku korraldada samal ajal sõjalis-sportliku, sõjaväelastele ja kaitseliitlastele mõeldud, retkega üritus matkahuvilistele, et ajalooliselt 1941. aasta Talvesõja raames toimunud Erna retke ühiskonnas enam teadvustada ja retkest tsiviilversioon luua. Erna grupp oli Talvesõjast osavõtnutest moodustatud luureüksus, mis tegi 1941. aasta suvel dessandi punaväe tagalasse Salmistus. Hiljem liitus luuregrupp muu lahingutegevusega Eestis.

Võtsime väljakutse vastu ja esimene ERNA matk toimus aastal 2000. Matk algas Kuusalust ja lõppes Kautlas. Oli kõvasti tegemist, aga saime hakkama ja osalejad olid õnnelikud. Ikkagi ERNAid käidud ja retkelisi Kautlas ka nähtud.

Kui kümme aastat tagasi toimunud esimene ERNA matk oli ühes raskusastmes ja üsna kergete ülesannetega, siis aastate jooksul on matk läbinud olulise arengu ja seda nii matkaradade valikuvõimaluste kui matkal sooritamist ootavate ülesannete raskuse osas.

Alates 2003. aastast on matkal kolm erinevat raskusastet. Lihtsaim matk ma-

hub ca 40-50-kilomeetrisele matkatrassile ja mõeldud eelkõige neile, kellel matkamiskogemus väiksem ja soov näiteks koos terve perega matkale tulla. Keskmine rada on mahtunud 50-70-kilomeetrisele trassile ja tegevused ning ülesanded ka mõnevõrra raskemad. Raske rada on juba aastaid alustanud teistest varem, matk algab nn. ERNA-nädala neljapäeva õhtul ja lõppeb sarnaselt kõigi teiste radadega laupäeva hommikul Kautlas. Raske rada on pikkuks olnud üle 70 kilomeetri ja mõnel aastal olnud nii mõnegi võistkonna jaoks ligi 100-kilomeetriseks rännakuks. Raske rada on lisaks füüsilistele katsumustele pakkunud lisapinget veel mitmete üllatustega. ERNA eredamate hetkede hulka kuuluvad näiteks öises metsas üksinda matkamine, kui võistkonnad stardis autoga rajale viidi ja matkalised ükshaaval vahemaade tagant rajale lasti; mugavast seljakotist loobumine ja matka läbimine lihtsast jahukotist ja toigastest valmistatud seljakotiga; jõeületused mööda trosse sõites, tasakaalu ja enesekontrolli maksimumi nõudvad takistusrajad ja ka nutikust ning head meeskonnatööd vajavad ülesanded.

MATKA MÕTTEKS ON SAANUD PAKKUDA NII FÜÜSILIST KUI VAIMSET, NII ISIKLIKU KUI MEESKONDLIKU TUGEVIKUST PROOVILE SEADVAT ENESEÜLETUST, EDUELAMUST LÄBI KATSUMUSTE.

Matka tegevus toimub enam kui 200 ruutkilomeetril ja valdav osa matkast tuleb läbida mööda väikeseid metsaradu või ise kompassi abil kõige kiiremat teed otsides, mis mõnel aastal on tähendanud päris oluliste veemassiivide läbimist, kui

vihmahoogudest jõudu kogunud jõgi on ümbruses olnud niidud üle ujutanud. Kõrve-maa loodus oma rikkuses on pakkunud igal aastal midagi erilist. Rabad, imelised rabasaared, kõrged männimetsad, avarad heinamaad, vooded ja künkad, väikesed järved metsade vahel, öise metsa salapära ja varahommikune udu ning hommikupäikeses jõudu koguv loodus.

ERNA, see on elamuste mitmekesisus. KES ERNAL KÄIVAD JA KES SEDA TEEVAD?

Kümne aastal jooksul on matkal osalenud ligi 1000 erinevat matkalist, samas on aastate jooksul saanud ERNA matk osade jaoks juba traditsiooniks ja üks võistkond, perekond Kiis, on osalenud kõigil matkadel. Üheksa matka on kirjast veidi rohkematel. Igal aastal on matkaliste seas ka skautide võistkondi, sealhulgas ka Läti ja Soome skaudid, aga enamuse on alati moodustanud matkahuvilised, kellest suurele osale on ERNA esmakokkupuuteks skautlusega.

Matkaliste seltskond on otsekui läbilõike ühiskonnast, ärimehed, advokaadid, ettevõtjad, riigiametnikud, töölised, perekonnad, sõpruskonnad, abielupaarid, töökaaslased ja kõiki neid on kokku liitnud koosmeel ja rõõm enese ületamisest ning teadmine „olen läbinud ERNA“. Vahva on näha, et osalejaist on saanud juba omal moel sõpruskond, kes korda aastas koguneb ja uued tulijad alati lahkelt vastu võtab. Noorim osalenu on olnud 7-aastane ja vanim 77-aastane.

Korralduse mõttes on ERNAst saanud suurüritus, mille koordineerimine on kuueliikmelise ERNA staabi kanda ja lisaks kaasatud sadakond skauti ja skaudisõpra erinevate kontrollpunktide ja muude korraldustööde tegemisse. Juba aastaid on ERNA-aasta staabile alanud sügisel esimese koosolekuga ja lõppenud kuu või paar peale matka kokkuvõtva koosolekuga, kuhu vahele mahub ühiseid koosolekuid pea igasse kuusse ja ka traditsiooniline ühine metsaskäik, et rada ja kontrollpunktid üle vaadata ja viimased ideed paika loksutada.

ERNAtegitaskond koosneb lisaks staabile tublidest kontrollpunktide kohtunikest; stardi- ja fini igrupist; matkajate turvalisuse eest hoolitsevast VAJ-st ehk võistlejate asukoha jälgijatest, mille on teoks teinud Mairi ja Rommi Saar, omamoodi nähtamatu tugijõud, mille kaal pingete maandamisel ja ohtude ennetamisel on väga oluline; esmaabiandjatest, vastutegevuse korraldajatest; legendide koostajatest; www-looja-

ERNA staap koosseisus (vasakult paremale): Kristjan Pomm – ERNAvana, Lauri Läänemets – raja-meister, Mikk leedjärv – logistikajuht, Kadri Hein – kontrollpunkti koordinaator, Hele-Mai Madisson – infojuht. Pildilt puudub ekstreemtegevuspunktide koordinaator Heikki Mutso, kes on veel oma tegevuspunktis.

test – 2009 valmis lõpuks matka interneti-lehekülj, mille leiata www.skaut.ee/erna; kujundustööde tegijaist; tseremooniate korraldajatest. Kõige selle juures on kehtinud põhimõte, et iga tegija on valmis vajadusel appi tulema ja ka lisaülesandeid täitma, sest ERNA ajal võib ette tulla olukordi, mida ka kõige parema planeerimise juures ei ole võimalik ette näha.

ERNA SAAB TEOKS TÄNU KOOSTÖÖLE JA ÜHISPANUSELE, IGAÜHE TUBLI TEGU ON OLULINE OSA TERVIKUST.

ERNA saab täiel määral teoks tänu vabatahtlike pühendumisele ja vabatahtlikkus on nakatanud ka matkalisi. Matkal juba aastaid osalenud võistkond Nürro tuli peale eelmise aasta matka ideele, et ERNA juubeli puhul võiks valmida film ja selleks, et see teoks teha kaasasid idee autorid üle 10 vabatahtliku, kes matkal videokaamerate ringi liikusid, et kõik võistkonnad ja matk jäädvustada. Osalejatest ja nende sõpradest said ERNAtegijad! See näitab ERNA väärtust ja ka väärtusi, mida selle matkaga seostatakse.

ERNA tegemisel on püütud kuulata ja võimalusel arvestada osalejate ja teiste tegijate ettepanekutega, et matk ikka iga aasta paremaks saaks. Püüd paremuse poole on tiivustanud ja pole lasknud mõtelaiskust ega rutiini tekkida.

Näib, et ERNAl tahetakse olla kaastegijateks ja aastate jooksul on ka tegijate osas neid, kes olnud seotud kõigi matkadega ja neid, kes väikeste pauside järel uuesti appi tulnud. Nii mõnegi skaudi jaoks on ERNA olnud see, mis hoiab alles sidet skautlusega või siis on ERNA võimaluseks oma skaudiüksuses tehtava tubli töö juurest korra eemale tulla ja end teisel moel skautluses rakendada. ERNA on selles mõttes otsekui skaudijuhtide hoidja ja neile vahelduse pakkuja.

ERNAtegijaks olemine on olnud alati suur rõõm, sest see koosmeel, teineteise toetamine ja ühistunne, mida ERNA puhul tunneme ei ole omane mitte igale üritusele.

Aitäh, tublid ERNAtegijad!

SEIKU ERNAST

ERNAGA seondub ka rida huvitavaid seiku ja sekeldusi. Mitmel matkal on „õnnestunud“ ära kaotada autonumber, mis on õnneks lõpuks ikka üles leitud. Paaril korral on purunenud autorehvid või siis üsna lootusetult kuskil mudaaugus kinni oldud. Läbida teelõike, mille jõgi on üle ujutanud. Tänu ERNAle olme koos ERNA staabiga sattunud pealt nägema, kuidas metsseapere varakevadel metsas toimetas. Tee tagasi autoni möödus kasvavas tempos ja peas valmis juba plaan, kuidas autokatusele hüppame, et metssea rünnakust pääseda. Viimase matka eel nägime

ka karujälge, mis oli üsna värske. Kitsed, põdrad, jäneseid, rebased ja igasugu teised metsaasukad on ka tahes-tahtmata ühel või teisel moel ERNA teedele sattunud.

Esimese ERNA ettevalmistamisega seondub toonase rajameistri Jüri Ehandiga ühine metsaskäik, kui aina liivasemaks muutunud tee muutus ühel hetkel läbimatuks, ühel pool teed oli kraav, teisel pool mets ja seljataga kilomeetreid esimese ristteeni. Tundus, et siia see auto jääb. Mingil moel siiski õnnestus auto, üsna tavaline sõiduauto, ninaga teise suunda pöörata ja pääsesime metsas ööbimisest. Kannatlikkus ja järjekindlus aitas.

ERNA staabi koosolekud on olnud samuti väga erilised. Need on näiteks toimunud hilisööni Eesti Skautide Ühingu kontoris, matkarajal metsas, parkimisplatsil seisnud autos, matkaraja ülevaatamiselt tulles. Olime koosolekut pidamas ka 2007. aasta „aprillirahutuste“ ajal, kui kontori lähistel tiirutav helikopter andis märku, et midagi on teoksil. Üheskoos arutasime läbi, kuidas ohutumat moel igaüks koju jõuaks. ESÜ kontor on ju üsna kesklinnas ja rahutuste keskpunkt oli võrdlemisi lähedal.

ERNA erilisus on olnud tegijate poolt vaadatuna ka hea tasakaal karmi asjalikkuse ja mõnusa huumori vahel. ERNA staabi koosolekud ja matka planeerimine on ikka paraja annuse naljaga käinud.

ERNA staap tänasel kujul on olnud alates 2003. aastast. Esimesed kolm matka olid juhtimise mõttes veidi erinevad. Oli tuumik ja selle juures kontrollpunktide kohtunikud ja kõik teised abilised. ERNA staabist on läbi aegade läbi käinud rajameistrina Lauri Läänemets 2001. aastast; Hele-Mai Madisson, infojuht aastast 2001; Heikki Mutso, kontrollpunktikohtunik aastast 2000 ja ekstreempunktide koordinaator aastast 2003; Mikk Leedjärv, logistikajuht aastast 2004; Kristi Traks, kontrollpunktide koordinaator 2002-2003; Marge Pirnipuu, kontrollpunktide koordinaator 2004-2006 ja Kadri Hein, kontrollpunktide koordinaator 2007. aastast. Kümne esimese ERNA juhtimine jäi allakirjutanu ülesandeks.

Suur tänu, head sõbrad!

Tobedaim asi minu enesega juhtus ühe kevadise rajaülevaatusretke ajal – kraavi ületamine hüppega. Kahjuks oli kraav siiski minu hüppevõimest täpselt 10 cm laiem ja kallas libe ning hüppe tulemusel olin võõni mudane ja märg. Teised hüpet järgi tegema ei kippunud.

Magamata ööd, eksinute otsimine ja igasugu erakorralised olukorrad on lisanud matka tegemisse võrtsi, mis ei ole kuidagi vähendanud matkast saadud positiivset elamust.

ERNA SÜMBOLID

ERNAtegijail on ka omad sadladused, mis liidavad ja tunnused, mis ühendavad.

ERNA matka sümbollika hulka kuulub skautluse sümbol liilia – aususe ja puhtuse sümbol, mille skautluse rajaja Lord Baden-Powell võttis üle rüütlitelt. ERNA matka märgil on liilia keskmes kujutatud kolm rahvusvärvides hundi küünt, mis moodustavad tähe E, nagu ERNA ja EESTI.

ERNA liilia on olnud ka kõigil matkamärkidel ning samuti on see tuttav ERNAtegijate T-särkidelt.

Tublid skautidest tegijad, kes vähemalt ühel matkal silma paistnud ja oma panuse andnud ja valmis ka edaspidi ERNAle appi tulema saavad kandmiseks erilise kaelaräti.

ERNA võitjatele on alates 2006. aastast eriline auhind, mis tüüpiline vaid ERNAle.

Kolm hõbedast küünt on ERNA matka võitja tunnuseks. Selleks, et ERNA matkal hakkama saada on vaja hundile omast sitkust ja jõudu ning tugevate küüntega end läbi raskuste tõmmata.

Küüned on kaelaskandmiseks tugevale nõoreile seatud ja nõori otsad tugevalt kinnitatud kahekordse kangrusõlmega. Küünete hoidmiseks said 2009. aasta võitjad kaasa Eesti ühest sitkeimast puust – kadakast – valmistatud karbi, mille kaanel oli samuti kujutatud ERNA-liilia.

Pronksjad ERNA-küüned on saanud ERNAstaabi liikme tunnuseks. Nõuab ka korraldamine üsna suurt vastupidamist, seda nii vastutuse kandmisel, vaimset ja füüsilist tugevust, et matka korraldamisega seotud raskusi kanda.

MILLEKS ME SEDA TEEME?

ERNA mõte on aastatega aina selgemaks saanud.

Me teeme seda selleks, et skaute ja skautlust ning skautlusele omaseid väärtusi rohkem teataks.

Me teeme seda selleks, et pakkuda neile, kes ei ole skaudid, võimalust kogeda skautlikku tegevuse mitmekülgust, end ületada ja proovile panna, rebida välja argiskeldustest, et aktiivselt puhata.

Me teeme seda selleks, et iseend proovile panna ja oma oskusi korraldajatena proovida, oma skautluses õpitud kogemusi rakendada, õppida läbi tegevuse.

Me teeme seda selleks, et tunnetada erilist ERNA ühtekuuluvustunnet ja saada osa millestki, mis karastab ja innustab.

ERNA on omaette nähtus. Seda läbida on väga raske, seda teha on kohati väga raske, füüsilises ja vaimses mõttes on see väga kurnav, aga ometi annab see jõudu.

Jätku ERNA teekonnale

Ernatervitustega, Skm. Kristjan Pomm
ERNAvana 2000-2009

ERNA MATKAL OSALENUD ARVAVAD

Mida Sa tunned, et oled saanud ERNA matkal osalemisest?

ERNA matka läbimine on parim võimalus oma kaaslaste tundmiseks, sest kui nende inimestega suudetakse see matk läbida, siis edaspidi nendevaheline side jääb igaveseks ja kui kohtudes kõike seda meenutada, siis muu seltskond kuulab kõike seda huviga.

KADRI LEVAND, Võistkonnast *Vaprad ja ilusad*, osalenud neljal ERNA matkal

Matkal osalemisega sain üle mõne aja uuesti parema ülevaate oma füüsilistest võimetest, eelkõige muidugi vastupidavusest, aga ka vaimsest tasakaalust ja meeskonnavaimust. Kokkuvõttes andis see häid kogemusi edaspidiseks, enesekindlust, tahtmist sellistel üritustel osaleda ja viimaks ka täieliku puhkuse igapäevaelust. Skautlusest ma küll väga palju teada ei saanud või siis oli info üsna ootuspärane, aga mulje oli hea ja sõbralik.

MEELIS BURGET, Võistkonnast *Pioneerid*, osales ERNA matkal esimest korda

Mis ma siis saanud olen? Kindlasti palju vilt ja läbimärjaks. Te vist ei pidanud seda silmas?

Olen õppinud paremini hakkama saamist vaimset ja füüsilist pingutust nõudvates olukordades, samuti paremini tundma enda taluvuspiire.

ERIK ERNITS, Võistkonnast *Pänta*, osalenud ERNA matkal viis korda

Olen(me) saanud märkimisväärsel hulgal meelde jäävaid kogemusi, õppinud tundma ennast ja oma meeskonnakaaslasti küljest, mis tavaelus reeglina märkamata jääb. Saanud kokku suurepärase inimestega, keda ilma matkata vaevalt oleksime kohanud. Lisaks oleme võitnud võimaluse märgistada oma iga järgmise aasta kalendrit kasutusele võttes esimesena ära augusti esimese pika nädala teine pool ja seda põnevusega oodata.

Kindlasti oli jälle üks võistlus, kus sai maksimumi lähedal pingutada (mida tihti ei juhtu). Samuti suures koguses positiivset energiat ja hea elamuse ülesannete näol.

Võitjatele annab kindlasti veel suurema austuse võitjaauhind – “hundi küüned”.

MAREK ZAHKNA, Võistkonnast *Kuidas kunagi*, osales ERNA matkal esimest korda

Võistkond PÄNTA

Mis mulje on Sulle jäänud skautidest ja skautlusest tänu ERNA matkal osalemisele?

Skautid on asjalik rahvas, keda eelkõige iseloomustavad pealehakkamine, tegutsemisvõime ja rõõmus meel.

INGRID SISKA, Võistkonnast *Nürro*, osalenud ERNA matkal üheksa korda

Skautid on jätnud enda organisatsioonist arenevõimelise mulje. On näha, et iga ERNA matka korraldamisel on arvesse võetud eelmiste kordade kogemust ja tagasisidet.

ERIK ERNITS, Võistkonnast *Pänta*, osalenud ERNA matkal viis korda

Ma ei olnud enne esimesel ERNA osalemisel varem skautlusega kokku puutunud, kuid ERNA korraldamine ja ERNA olnud skautid on igal aastal minu ootusi ületanud. Mulje on ülipoosiivne, nii et kui minu lapsed sobivasse ikka jõuavad, siis püüan küll neile skaudi-pisiku anda.

KAIDO LOOR, Võistkonnast *Sorainen Adventure Team*, osalenud ERNA matkal neli korda

Nähtud skautid jätsid hea mulje. Nähtust jääb mulje, et skautid püüavad olla kogu aeg rõõmsad, aktiivsed ja lõbusad. Kui kõik skautid on sellised, siis vast on see parim organisatsioon. Skautide küllaline/sõber tahaks isegi iga aasta olla.

MAREK ZAHKNA, Võistkonnast *Kuidas kunagi*, osales ERNA matkal esimest korda

ERNA matka pikaajalised toetajad ja koostööpartnerid:

Erna Selts, Haridus- ja Teadusministeerium, Hasartmängumaksu Nõukogu, Kaitseministeerium, Eesti Kaitsejõudude Militaargeograafiagrupp, Logotikke OÜ, Neviprint OÜ

Võistkond VAPRAD JA ILUSAD

Võistkond SORAINEN ADVENTURE TEAM

Võistkond PIONEERID

Võistkond TUUPA

Võistkond KUIDAS KUNAGI

Fotod: Mikk Leedjärv, Sirje Pool

Rahvatantsurühm Sukad & Tagi on nüüd tegutsenud juba mitmeid aastaid. Millal ja kuidas see vahva nimega rühm alguse sai ja kuidas te endale nime leidsite?

Rahvatantsurühmal Sukad & Tagi saab novembris koos tantsitud juba seitse aastat. Alguse sai see noorterühm USAs käinud Kajaka salga liikmete algatusest teha Eestisse rahvatantsurühm, mis koosneks skautidest ja gaididest ning kellega võiks minna esinema kunagi ka USA väliseestlastele. Kahjuks see unistus veel tõeks pole saanud, kuid loodame, et ka see saab kunagi juhtuma. Peab tunnustama, et algusest peale ei ole rühmas olnud ainult skaudid ja gaidid, neid on erinevatel aegadel olnud rohkem või vähem.

Nimesaamine on ka omamoodi lugu. Kuna rühma idee algatajad olid skaudid ja gaidid, siis istuti laua taha ning otsustati sõnad SKAUT ja GAID üksikuteks tähtedeks lõigata. Sellele järgnes ühine ajurünnak, millest tuli väga palju erinevaid ja ka naljakaid nimesid (nt Gaas & Tikud, Katsud Iga, Siga & Tukad). Lõpuks leiti kõige sobivamaks nimeks olema Sukad & Tagi ning

hiljem selgus, et mõlemad sõnad on seotud ka rahvariiega. Sukad – teavad kõik, mis asjad on ja tagi on sakiline kaunistus, tikand näiteks rahvariide pluusi käisel.

Mitu paari teil praegu tantsuhoos on ja kas skaute-gaide veel ka nende seas?

Hetkel on rühma kuueteistkümnest liikmest kolm skauti ja kaks gaidi.

Kes on teie juhendaja ja kus te harjutamas käite?

Kõik koos tantsitud aastad on tehtud proovi Rae Kultuurikeskuses, mis on kujunenud meie koduks ning hubaseks äraolemispaigaks. Tavaliselt käime koos korra nädalas, aga vajadusel saab trenni teha ka tihedamini.

Meie suurepäraseks juhendajaks on Linda Pihu, kes on meie tantsusamme seadnud rühma asutamisest saadik. Seega teab ta meie kõikide tugevaid ja nõrku kohti.

Kuna Rae vald on Sukad & Tagi kõige suurem toetaja, siis võib meid näha kõige rohkem esinemas just Rae valla üritustel. Tavalised üritused on sügiseti hooaja avamine, Jüripäeva üritus aprillis, valla laulja ja tantsupidu Jüri Klunker ja jaanipäev Jüri Tammikus juunis ning Rae valla külade päev augustis. Nende ettevõtmiste vahele satub veel mitmeid esinemisi, näiteks oleme esinemas käinud firma jõulupeol, Talveakadeemias ja ka suurel 50+50 juubelil. Sellised esinemised satuvad meie kavva tavaliselt mõne tantsurühma liikme soovil või tutvuse kaudu.

Kas olete tantsupidudel ka tantsinud ja kuidas sellesuvises tantsupeoga lood on?

Rae Kultuurikeskuse noorterühm on osalenud kahel üldtantsupeol ja ühel noortetantsupeol. Siia sisse on arvestatud ka viimane üldpidu „ÜhesHingamine”, kus meil oli suur au tantsida ka TuleTulemi-

sel Tallinna sadama admiraliteedibasseini kõrval.

Milliseid põnevaid ja meeldejäävaid ettevõtmisi on veel Sukad & Tagi eluteel olnud?

Kõik üritused, mis on koos Sukad & Tagiga ette võetud, on olnud meeldejäävaid ja põnevaid. Näiteks sai käidud 2008. aastal üritusel „Teeme ära”. Sellel aastal oli rühma viiel paaril võimalik osaleda ka rahvusvahelisel festivalil Küprosel. See oli osalejatele uudne kogemus ning kindlasti soovime edaspidi ka osa võtta rahvusvahelistest festivalidest. Enne jaanipäeva oli meil koos kaheteistkümnepäevase rahvatantsurühmaga võimalus osaleda kaasaegse rahvatantsu kavaga koolinoorte kergejõustiku MMi avatseremoonial Kadrioru staadionil, mille kohta öeldi, et see oli suurima välisriikide osalusega spordiüritus Eesti ajaloos.

Kas ootate oma ridadesse ka sellel sügisel uusi tantsijaid?

Ikka ootame, mida rohkem seda lõbusam. Parem on kindlasti tulla koos paarilisega, sest nagu ikka, on rohkem probleeme noormeestega, kes tahaks rahvatantsu tantsida. Tulevikuplaanid on ikka tantsida, tantsida, tantsida. Kahjuks või õnneks oleme noorterühma jaoks juba natukene vanad ning seega ootab meid ees ka üleminek vanemasse rühmaliiki (B-rühmad). Seega ootab meid ees ka uus tantsude repertuaar.

Sukad Tagi, Sukad Tagi,
lihtsalt parim!

Meie tantsu taga ragin!

Kui näeme, siis tantsime!

Küsimustele vastasid nskm MART FELDING ja
RIINA ORAS,
küsija rollis oli nskm SIRJE POOL,

Foto ESÜ arhiivist

Kuuenda juuni õhtul kogunesid vanemskaudid, rändurid ja ka mõned skaudiealised Albu valda Simisallu. Kõik, kel vanust 16 ja rohkem, söidutati Napu sillale, et seal jalutuskäiku raba suunas alustada. Kokku oli meid mingil hetkel seitseteist. Tempo oli tavapärasest matkast aeglasem, et nautida õhtust metsa ja vaadata enda ümber. Aune Suve, ürituse korraldaja, peatas meid vahel ja küsis „Kes ütleb, mis taim see seal on?”

Pool maad kõnnitud, pandi matkajalatsid kotti ja kummikud jalga. Järgnes 4 pikka põlvetõstes kilomeetrit rabas. Soosaarele jõudes oli kindlat pinnast jalge all tundes kohe palju parem tunne. Alguses oli plaan edasi minna natukene mudasemat raba pidi, aga õnneks tegi üks hea poiss Jaak ettepaneku lõpuni matkata mööda soosaari, tee oli küll natukene pikem, aga kohale jõuab kuivemate jalavarjudega. Milligipärast aga oli keegi kõvasti puid just märgitud matkarajale langetanud, nii et edasine teekond jätkus ikkagi põlvetõstes. Metsa alt lagendikule jõudes märkasime, et juba hakkab valgeks minema. Seda, kas üldse kottipimedaks läks, ei pannudki keegi tähele.

Seltskond oli väga rõõmsameelne ja lõbus. Vaatamata hilisele kellaajale jaksasid

ESÜ SÜNNIPÄEVA ÖÖMATK

kõik lõpuni kõndida ja kui lõpuks kell kolm öösel Simisallu jõuti, grilliti vorstegi.

Kokkuvõttes jäid minu teada kõik osalejad matkaga väga rahule. Markus küll vahepeal mainis, et ta eelistab ikka vist

kontrollpunktides olla, nagu ta seda viimased 15 aastat on olnud, aga sellele vaatamata oli öömatk eriline kogemus, mis jääb meelde veel pikaks, pikaks ajaks.

Aitäh veelkord Aunele!

Skj. MONIKA OJALA

ESÜ XIV SÜNNIPÄEV – ROHELINE PÄEV

Roheline Päev algas kohalolijate kontrollringis ehk keegi ei seisnud kellegi ees ega kellegi taga.

Siis said kõik oma käed külge panna heakorrategevustel. Pool seltskonnast

lammutas vana pesemisruumi või tassil lammutatud puitu lõkkeplatsile, nooremad said õunapuude mahasaetud oksil lõkkele sätida või istumispinke värvida. Samuti tehti algust uue tualeti ehitamisega. Tüd-

rukud puhastasid silla juures kive ja osa meist sai tublisti matkarada korrastada.

Pärast lõunat, kui kõht täis, haris RMK meid, kuidas mets saab meile kasulik olla nii, et me talle halba ei tee.

Heategu igas päevas!

Fotod: Sirje Pool

NELJAS KIRJAOSKUS

on varsti meil taskus!

Gdj. KATHRIIN KARUS
Põhjala Gaidide Malev

Kuidas tuleks ajakirjanikega suhelda? Kui tähtis roll võib olla meedial uute liikmete värbamisel? Kuidas saab igaüks meist gaidlust ja skautlust avalikkusele tutvustada? Milline tähtsus on igal öeldud sõnal televisioonis või ajaleheveergudel?

Nendele ja paljudele teistele küsimustele otsisid ühiselt vastust Eesti Skautide Ühingu ja Eesti Gaidide Liidu kümmekeond liiget 9. mail Viimsi Keskkoolis. Nimelt leidis aset meediaõppepäev, mille käigus pandi proovile ja arendati oma oskusi ajakirjandusega suhtlemisel. Õppepäeva peamiseks eesmärgiks oli liikmeid ette valmistada peagi toimuvaks suurlaagriks Tähemets, kus tuleb nii mõnelgi meist pressiga suhelda ja kõigi eelduste kohaselt ka häid ja läbimõeldud vastuseid anda. Koolitajateks olid sel korral Eesti Rahvusringhäälingust Reimo Sildvee ja Urmas Vaino, kes on mõlemad staažikad ajakirjanikud ning teevad hetkel saateid nii Raadio 2-s kui ka Eesti Televisioonis. Koos on nad rajanud MTÜ Neljas Kirjaoskus, mille peamiseks eesmärgiks on arendada noorte ja noortega tegelevate täiskasvanute meedia ja ajakirjanduse alast teadlikkust, kasvatades seeläbi kodanikuühenduste mõju Eesti ühiskonnale.

Õppepäev algas juba varakult ning pärast tutvumist sukeldusime pea ees esimesse intervjuuvuuru, kus enamik meist

ebakindlust tundis, eriti need, kes kaamera ees või raadioeetris varem esinenud polnud. Loomulikult jäädvustati esimesed arglikud vastused ka videolindile, et neid hiljem üle vaadata. Intervjuu ajal jälgisid teised osalejad kõrvalruumis toimuvat suurelt ekraanilt ning ootasid oma järge. Seejärel analüüsiti tehtud vigu ning Reimo ja Urmas jagasid sõbralikke nõuandeid, kuidas ajakirjanikega paremini suhelda ning olla valmis nende sageli ootamatuteks küsimusteks. Intervjuu tegi eriti keeruliseks just see, et meie kogenud koolitajad etendasid väga erinevate karakteritega inimesi. Morni ning napsõnalise reporteri- ja raske suhelda ning vajalikku informatsiooni edastada.

Ka Sergei Kuristiku gaidiüksusest leidis selle kogemuse väga kasuliku olevat: „Ajakirjanikke on erinevat tüüpi, mis on iseenesest mõistetav, kuna inimesed ja nende iseloomud on väga eripalgelised. Seetõttu tuleb olla valmis suhtlema ükskõik missuguse intervjuueerijaga ning alati rahu säilitada.”

Samuti vaatasime koolitajate eestvõtet üle meediakanalite struktureeritud tegevuse ning leidsime, et meie suurlaagri jaoks sobiksid suurepäraselt raadiosaadete hommikused programmid kella 6.00 ja 9.00 vahel, kus võiks anda ülevaate laagri päevaprogrammist. Jõudsime järeldusele, et kui laagris oleks tuhatkond osalejat, siis puudutaksid Tähemetsa-teemalised uudised Eestis ligikaudu 50 000 inimest, võttes arvesse iga laagrilise vanemaid ja lähedasi. Niimoodi mõeldes tundub arv üpriski suurena ning hea argumendina ajakirjanike meelitamiseks suurlaagrisse. Urmas ja Reimo jagasid meile ka sada ja seitse sooja soovitusi, mis tuleks igal gaidil ja skaudil meediaga suhtlemisel meeles pidada. Näiteks on väga oluline luua positiivne esmamulje, samuti ei tasu olla liigselt pealetükiv. Juhtidele ja ürituste korraldajatele on kasulik ettepanek koostada organisatsiooni peamiste põhimõtete infomapp, et seda

vajadusel alati enne intervjuud üle vaadata. Vägaagi ettenägelik on lasteajakirjanikud oma tegevusse kaasata ning nendega seeläbi pidevalt kontakti hoida.

Lisaks tööle koolitajatega mõtlesime ja arutasime läbi ka varasemal õppepäeval moodustatud stampküsimused, mida meie organisatsioonide kohta tihti esitatakse. Küsimustele „Mille poolest erinevad skaudid ja gaidid?” või „Kas meie organisatsioonid on militaarsed ja religioossed?” on sageli üpriski keeruline vastata. Veel arutasime ühiselt Tähemetsa tegevuskava ning katsusime leida põnevamaid ja köitvamaid üritusi. Tõdesime, et Urmas Latikase kirjutatud muusikal ning tähevaatlus koos Ene Ergmaga on kahtlemata ühed laagri tipphetked, mida ajakirjandusele esitleda. Päeva lõpus toimus teine intervjuuvuor, kus osalejad olid juba tunduvalt enesekindlamad. Kaamerale astuti samm lähemale ja arglike pilkude asemel manati näole rõõmsam naeratus. Uus analüüs tehtud, võeti päev kokku. Saime kindlasti palju uusi ja praktilisi oskusi. Leidsime, et meediaga suhtlemine polegi alati hirmus, vaid võib olla ka väga vahva kogemus.

„Kindlasti jäi koolitusest meelde, et kui ajakirjaniku küsimus ei ole piisavalt arusaadav, ei ole kohustust sellele vastata. Samas võib alati ka küsimuse esitamise motiivide kohta selgitust küsida,” meenutab õppepäeva Kõo hundujuht Katre.

Tänasime koolitajaid ka torede hüüuga: „Neljas kirjaoskus varsti on meil taskus!”

Pärast õppepäeva ei kahtle ilmselt ükski osalenu, millist rolli meedia avalikkusega suhtlemisel mängib. Targalt tegutsedes võime seda mõjuvõimu enda tutvustamisel ühiskonnas hästi ära kasutada. Kõigile skautidele ja gaididele tahan aga südamele panna Ilvese lipkonna skaudijuhi Liina mõtte: „Suurlaager Tähemets tuleb niikui nii megalahel – näidake seda ka kogu Eestile!”

Fotod: Mart Felding ja Mikk Leedjärv

Jäta vaskuss rahule!

SkM Leho Männiksoo, skj Karolin Lillemäe

Ühel suvekuu päeval kostus talumajast eemalt kaevu juurest karjatus: "Rästik! Andke midagi, millega ta ära tappa!"

Linnainimene oli tulnud suvilasse ja avastanud hirmuäratava mao, kes võis edaspidi nii ennast kui lapsi salaja nõelama tulla ja siis muidugi võiks see halvimal kombel lõppeda. Kui peremees kohale jõudis, oli perenaine juba ussi maha materdanud. Uss oli päris purakas, aga rästik see ei olnud.

„Sa oled tapnud ju vaskussi!” hüüatas peremees. Ja mõlemal oli äkki väga kahju seal kaevu juures vingerdanud olendist, kes taludes kunagi oli isegi olnud abimeheks, kui piima värskena hoida taheti. Vaskuss olevat piimanõus hoidnud piima rõõsana, nii teadsid väga vanad maainimesed rääkida. Aga ta kipub ka kaevu ja sealt ta alati välja ei saa. Eks ole paljud näinud, et sisalikud kaevude ümber vilkalt jooksevad. Ja võtke nüüd kindlalt teadmiseks, et kui näete sellist tumeda vase karva roomajat, siis on tegemist hoopiski jalutu sisalikuga, kellel ei ole mingit võimalust kedagi surmavalt hammustada.

Eestis on vaskuss hajusalt levinud ning ta kuulub looduskaitse alla.

Vaskussi kehapikkus on kuni 60 cm. Värvuselt on tema keha küljed ja kõht mustjaspruunid või täiest mustad, selg on märgatavalt heledam – pruun või pronksjas. Iseloomulikuks võib lugeda siniste laikude esinemist täiskasvanud isasloomade seljal (Eestis on selliseid isendeid kohatud Saaremaal). Vaskusside soomused on siledad ja ümber keskkeha on 24–30 soomust.

Vaskussi elupaigaks võivad olla nii niisked kui kuivad alad laialehistes ja segametsades, tihnikutes, ta võib ela-

da ka aasadel, põldudel ja aedades. Vaskussi aktiivseks liikumise ajaks on õhtune videvik ja öö, päeval varjab ta end kõdunenud kändudes, mahalangenud puutüvede või kivide all ning isegi sipelgapesades. Aga ta võib peaga puurides ka ise omale metsakõdusse uru uuristada.

Rohus ja kivide vahel liigub vaskuss küllaltki kiirelt, kogu kehaga maosarnaselt loogeldes, nii võibki vaskuss asjatundmatule inimesele näida mürkmaona. Tasasel maapinnal on tema liigutused kohmakad ja aeglased. Ta pole mingi kiire jahimees. Ta toitub olenditest, kes eriti kiirelt ei liigu, nendeks on vihmaussid, maismaateod, putukavastsed, hulkjalgsed jne.

Vaskuss läheneb saagile rahulikult, kombib seda alguses keelega, siis haarab sellest kiirustamata kinni. Libedaid ja väänlevaid ussikesi aitavad tal suus hoida teravad ja tahapoole kõverdunud hambad.

Vaskuss on loid ja kaitsetu loom, seepärast on tal ka ohtralt vaenlasi. Teda jahivad rästikud, madukotkad, toonekured, rebased, nugised, kährikud. Nende käest aitab pääseda sisalikele iseloomulik kaitsereaktsioon – saba äraheitmine. Vaskussil moodustab saba kuni poole kehapikkusest, see on pikk ja kergesti murduv.

Talvel on vaskussid talveunes, asustades näriliste urgusid või kõdunenud kände. Talvitumine algab juba septembri lõpus või oktoobri alguses ning ühte kohta võib koonduda 20 kuni 30 looma. Vaskussid paarituvad maikuu ning ilmavalgust näevad pojad 2,5 kuni 3 kuu möödudes. Vastsündinud vaskusside pikkus on kuni 10 cm. Neid võib pesakonnas olla 5–26.

Vaskuss on elussünnitaja – munad arenevad lõpuni emaslooma kehas ja noored vaskussid sünnivad läbipaistvas munakestas, mille nad kohe puruks rebivad. Vaskuss talub ka vangistust ning harjub inimesega. Vangistuses võib ta elada suhteliselt kõrge eani, mis ulatub 20...30 (50) eluaastani.

Teadmiseks – vaskuss on III kategooria looduskaitsealune loom.

III kaitsekategooriasse arvatakse liigid, mille arvukust ohustab elupaikade ja kasvukohtade hävimine või rikkumine ja mille arvukus on vähenenud sedavõrd, et ohutegurite toime jätkumisel võivad nad sattuda ohustatud liikide hulka.

Huvitav – inglise keeles on vaskussi nimetus 'slow-worm' (e.k. aeglane uss), mis kirjeldab hästi tema toimetamisi.

Ökoskaudid võitsid heakorrvõistluse

15. mail toimus Pirita jõe ürgoru maastikukaitsealal Pirita linnaosavalitsuse korraldatud heakorrvõistlus. Võistlus oli lahtine ning mõeldud kõigile Tallinna koolinoortele. Võistlus toimus põhikooli ning gümnaasiumi vanusegruppides. Ökoskaudid otsustasid võistleva minna ning koostasid võistkonna hundudest ning vanemskautidest. Grupi juhiks oli vanemskaut Kristjan Järv, liikmeteks vanemskaut Sander Lillemäe, skautidest hundudest Eerik Keridan, Allan Puura ning Peeter Aleksander Paju.

Võistlusele anti start ning kõik võistkonnad tormasid prügi koristama. Meie võistkonnal oli ka oma taktika ning eelnevalt jaotati ära, kes teeb prügiluuret, kes kogub ning kes viib leitud prügi kogumiskohta. Aega oli täpselt üks tund. Pärast tunni möödumist alustati võistkondade prügi kaalumist. Kui Ökoskautide prügi oli kaalutud, paluti minult, et poisid veel ära ei läheks – nad saavutasid koha. Võitjaks kuulutati Ökoskautide võistkond, kuna väga agaralt korjanud poisid kogusid kok-

ku 74 kg rämpsü, mis oli 4 kg rohkem kui ühel ainult vanemskautidest koosnenud võistkonnal. Võitjad valisid auhinnaks priipääsme Nõmme seiklusparki.

Auhinnale läksime järgi juuni lõpus, kui toimus Tallinna Ökohundude seikluspargi külastus ning matk Pirita metsas. Matka käigus õppisime kaarti lugema ning baaslaagris elementaarseid skaudioskusi. Ööseks jäime metsa ilma telkideta. Õpematka juurde kuulus ka natukene actionit,

sest Lauri Läänemets ehk Länn oli tulnud meile külla ning pärast väikest rännakut pidas meile loengu, kuidas peab käituma laagri evakueerumise ajal ning tõi elulisi näiteid „Hõimusilla“ suurlaagrist.

Järgmisel aastal võtame prügikoristusest osa juba mitme salgaga, sest teised kahetsesid, et ei tulnud võistleva.

Skj DEIVIS TREIER
Autori foto

SKAUTLUS – looduspuhas toode

Lugesin ühe ökokalendri esikaanelt sellise lause: „Alles siis, kui viimane puu on maha raiutud, viimane jõgi saastatud ning viimane kala püütud, suudate te päriselt mõista, et raha ei kõlba süüa“ (Krii indiaanlase sõnad).

Millal too indiaanlane need sõnad ütles, päevakohasena kõlab see praegusel ajal küll, kui majanduses kõrbelõhna levides kutsutakse kokkuhoiule ja meeletu tootmise ja tarbimise tagajärjed on kõigile tunda. Saame teateid looduses toimuvatest muutustest, katastroofidest, liikide hävimisest, kliima soojenemisest jne. Need teated peaksid tõsiselt mõtlema panema inimese ja looduse vahekorra üle tänapäeva tehnikat täistuubitud maailmas.

Raha ise süüa ei kõlba, on aga kui mingi imeline energialiik, mis kõike käivitab ja kas hoiab käimas või suretab välja. Jah, tänapäeval inimesed ilma rahata läbi saada ei oska, sest ei tunta ju nii hästi loodustki, et sellelt ilma raha maksmata toitu saada ning minnagi metsikult loodusesse elama, mis eeldaks aga väga head loodustundmist ja keeldumist tsivilisatsiooni hüvedest. Ega me lennult midagi muuta ei saa, tuleb leida mingi tasakaal looduse ja inimtegevuse vahel. See ei ole ju võimatu, sest aastatuhandeid on inimesed seda teinud. Tasuks vast ainult veidikenegi tagasi vaadata ja pöörduda nende tarkuste juurde, mida ajaloo tohutud kogemused meile

pakuvad. See tähendab eeskätt säästlikku suhet loodusega.

Uue loodussõbraliku toote nimetuseks oleks siis näiteks „looduspuhas inimene“. Toote seetõttu, et inimese mõttemaailma on sisse viidud uued arusaamad elust, ühiskonnast ja loodusest. Me nimetame seda nüüd roheliseks mõtteviisiks, mis on tunginud juba ka poliitikasse. Skautlus on seda ammu ennetanud, sest sellist „toodet“ on arusaamade kaudu skautlus juba nüüd üle saja aasta tootnud. Olgem selle üle uhked, et oleme olnud igasugustes ajaloo käändudes alati kaasaegsed sellega, et oleme loodusega sina peal ja teame, et kui raiume maha viimase puu, reostame viimase jõe ja püüame välja viimase kala, siis oleme hukule määratud, isegi kui meil oleksid varuks kusagil tohutud rahamäed.

Teame, et looduspuhast toodet saame toota siis, kui inimene ise on looduspuhaks tooteks muutunud nii kogemuste kui targemate õpetuste kaudu ja nii ökoloogilise mõtteviisi kui ka käitumise täielikult omandanud. Ka iseõppimine toodab vilja! Olgu see kõik tinglikult öeldud.

Vaadakem siis ennast ja mõtelgem, kui võrd igaüks meist on kaasa aidanud looduse ja inimese vahekorra tasakaalu säilitamisele. Esimesed võtmesõnad, mis kohe pähe tulevad, on tänapäeval säästlik tarbimine ja kokkuhoid.

Eestis omab kõige suuremat keskkonnamõju kindlasti transport ja elekter. Eesti elektrit toodetakse põlevkivist ja see on äärmiselt keskkonnakahjulik. Mida siit järeltada? Me saame kaasa aidata keskkonnakahjuste vähendamisele elektrit säästes, seda mõistlikult tarbides. Sama lugu on transpordiga. Kõige parem on näiteks seal, kus võimalik, skautidel paigast paika liikuda jalgratastel. Nii tegid meie skaudid valdavalt enne II maailmasõda.

Kuidas säästa energiat? Alustada võib juba sellest, et lülitada lahkudes välja arvutid, soetada säästupirnid. Viimased sinna, kus lambid peavad tunde järjest põlema. Peab aga teadma, et säästulamp kardab niiskust.

Säästev tarbimine algab siiski teadlikkusest. Saame rääkida teadlikust tarbimisest, ikka loodusega tasakaalus. Igapäevases tarbimises tulevad mängu sellised mõisted: taaskasutus, kasutusiga, kvaliteet, vähene energiakulu, biolagunevus.

Skaudid peaksid olema nendes teadmistes esirinnas, et õigustada „looduspuhata toote“ nimetust! „Eestimaa puhtaks!“ deviis tähendab seega eelkõige enese teadvuse puhtaks rookimist.

SkM LEHO MÄNNIKSOO

JÜRIPÄEV 2009

LIINA SINIVEER, Keila lipkond

Jüripäev, gaidide ja skautide iga-aastane suursündmus toimus sel aastal Pärnus. Kolme päeva jooksul sammusid noored rongkäigus läbi linna, osalesid suurel lõkkeõhtul ning panid teadmisi proovile välihooja avanud linnamängul. Pärnu võorustas 550 gaidi-skauti.

Jüripäevaga tõmbavad kogu maailma gaidid ja skaudid joone alla talvisele sisehooajale ning algab skautlik välihooaeg. Jüripäeva avas reedeõhtune tõrvikutega rongkäik ning lõkkeõhtu. Üheskoos sammuti ööbimispaiga Pärnu Väikese Vabakooli juurest Väikesele Munamäele, kus meid ootasid lõke ja lohe. Gaidid ja skaudid võtsid mäeveerul kohad sisse ja laulsid lõkkelaulle ning hüüdsid hüüde. Lohe ei olnud seekord kuri nagu jüripäeva legendis, vaid ootas kõigilt häid soovet, mida sai lohe soomustele kirjutada. Lõkkeõhtu jooksul said osalised teada, milliseid soovet lohe kannab ja aimatavalt olid paljud soovid sarnased skaudi- ja gaidiseadustega. Pärast lõkkeõhtut tulid gaidiks või skaudiks pürgijad lõkkele lähemale ning seal said üheskoos antud töötused ja lubadused ning kaela kaelarätid.

Laupäeval toimus pärnakatele omaselt hästi korraldatud linnamäng,

Osalejad said oma teadmisi proovile panna ning võtta teiste üksustega mõõtu sõlmede tegemises, ajaloo ja kirjanduse tundmises, orienteerumises, takistusraja läbimises, esmaabis ja meisterdamises. Raskusi ei valmistanud ei õmblusmasinale niidi panemine ega plekkpurgist õlilambi ja vile tegemine. Matkal külastasid skaudid-gaidid ka linnaraamatukogu ja muuseumit. Õhtu lõpetas pidu. Enne kui saal rahvast täis valgus sai tantsuõpetaja eeskujul samme lihvida.

Pühapäeva hommikul toimus orkestri mürtsudes pidulik rongkäik läbi linna Pärnu keskväljakule. Rongkäigus

lauldi tuntud laule ja hüüti üksuste hüüde. Uhke tunne oli, et orkester oli ära õppinud nii gaidide kui skautide hümnid. Pidulik kogunemisel kesklinnas anti tublimatele jüripäevalistele autasusid ning aasta jooksul silma paistnud skaudid-gaidid pälvisid tunnustusi ehk edutusi. Üheskoos sammuti ka koolimaja juurde tagasi. Tehti veel viimaseid pilte oma üksusega ja peagi hakkaski pakkimine ja koristamine. Mõnusate meeleoludega kallistati veel sõpru ja tuttavaid ning võeti siis ette kodutee. Kohtumiseni järgmisel aastal Viljandis!

Jüripäeva muljeid

Rakvere skaudid (14)

Matkal meeldis esmaabi punkt ja ka jooksmise punkt, kus pidi aja peale jooksuma läbi künklikke radu. Leidsime ka palju uusi sõpru – suhtleme nii skautide kui ka gaididega.

Martina, Kerli, Svea ja Kristina (Ilvese lipkond)

Matk oli väga tore – meeldis raamatukogu (Lianne) ja JAH/EI küsimuste (Annely) punkt. Väga meeldejäävaks sündmuseks oli kindlasti ka reedeõhtune rongkäik ja töotuste andmine – me oleme väga õnnelikud, et meist said hundukesed.

Askor ja Kaspar (15, Ökoskaudid)

Meeldib see, et saab paljude erinevate inimestega tutvuda ning suhelda. Matkal meeldis punkt, kus salgale anti kätte üks allumiiniumipurk, nuga ja tahimaterjal – nende materjalide abil tuli 20 minuti jooksul valmistada vile ja õlilamp. Kindlasti leidsime uusi sõpru ja tuttavaid. Gaididega suhelda kahjuks veel ei jõudnud.

Tanja, Nikita ja Daša (Narva)

Üritusel meeldib hea ja sõbralik seltskond, hea söök (eriti borš), kindlasti ka disko – selleta üritus ei ole õige üritus. Matk oli väga huvitav, kuigi mõni väenas jala välja. Klassiruumid, kus me õõbisime, on sobivad (ei ole liiga külm, ei ole kuum). Leidsime palju uusi sõpru ning suhtlesime nii gaidide kui ka skautidega. Üldiselt kogu üritus väga meeldis!

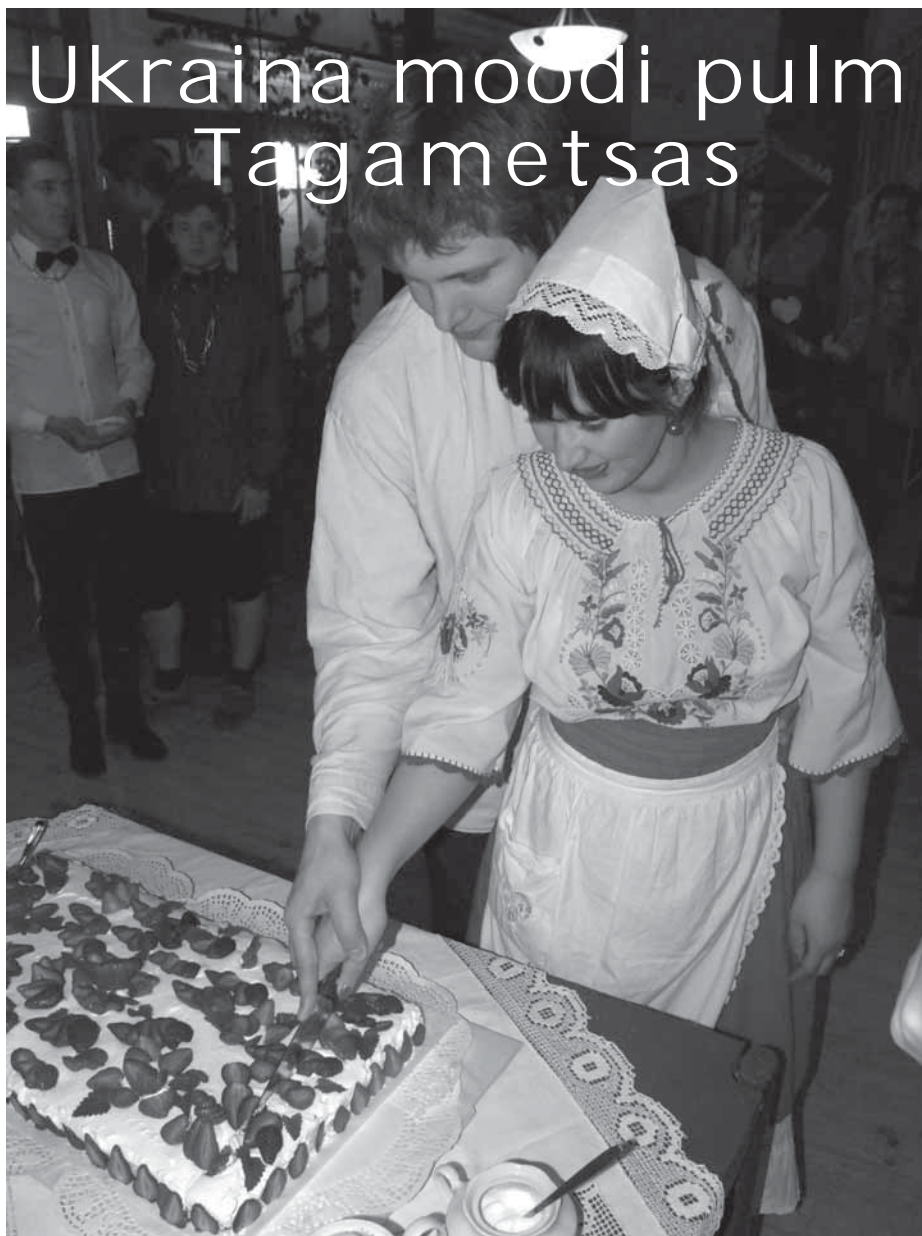
Krete ja Katja (13, Kuristiku lipkond)

Kõige meeldejäävam sündmus oli matk ning kõige lähedam matkapunkt oli rattapunkt, kus tuli sõita jalgrattaga mööda märgistatud rada. Ei tohtinud raja piiridest välja sõita ning pöörarnisel jalga maha panna – trahv 10 punkti. See oli äge!

Küsitles SERGEI OŠOTIN, pildistas LIINA SINIVEER

Ukraina moodi pulm Tagametsas

Maikuu eelviimane nädalavahetus tõi Tagametsa kokku ühe eriti kireva seltskonna, kus tegelaskujud varieerusid tõsistest poliitikutest vabameelsete kunsti-inimesteni. Kokkusaamise põhjuseks oli kahe noore inimese (tubli skaudipoiss Mario ja alati särasilmne gaiditüdruk Oksana) soov jagada lähedastega oma õnne ning pidada üks meeoleolukas pulmapidu. Pruudi Ukraina päritolu ja kahe kultuuri segunemine muutis olukorra veelgi värvikamaks.

Olgu siinkohal täpsustava kommentaarina lisatud, et tegemist ei olnud siiski päris pulmadega, vaid vanemgaidide ja vanemskautide stiilipeoga, mille käigus tutvustati noortele Eesti ja Ukraina pulmakombeid. Pulmaliste seltskonnale tuleb jagada vaid kiidusõnu, sest kõik elasid oma rolli sisse suure tõsidusega. Vahetult pärast ürituse toimumist meenutas pruudirollis olnud Oksana järgmist: „Ja siis see kõik algas. Tüdrukuteõhtu ja poissmeesteõhtu. Kõik osalejad oma rollidesse maksimaalselt sisse elanud. Kogu õhkkond „pulma-

Pruutpaar pulmatorti lahti lõikamas.
Foto: Silver Tamm

Pärast „jah“ sõna andmist vahetati sörmuseid.
Foto: Tanel Akõlov

hõngu” täis. Palju nalja. Kosjatseremoonia – kõik nii nagu päris ja vahvamgi veel.” Ta lisab veel, et pulmapäeva saabudes ei puudunud ka liblikatunne kõhus ja higistavad käed, kuid maksimaalne osavõtt tegevustest ja inimeste nägudes peegelduv rõõm olid suureks toeks.

Lisaks juba eelpool mainitud kosjatseremooniale ning tüdrukute- ja poissmeesteõhtule said pulmakülalised osa ka talgutööde tegemisest ja lõögastavatest SPA mõnudest, sest Tagametsa kompleks kandis sellel nädalavahetusel lausa 5 täрни väärilise hotelli- ja puhkekeskuse nime. Ürituse kõrghetkeks oli kahtlemata pulmapidu. Pulmarongi ja autosignaalide saatel jõuti registreerimispaika, kus noorpaar andis oma „jah“-sõnad. Pulmavärvad, pidulik õhtusöök, pulmaametid ja mängud, kingitused, bänd ja tants, pruudiõhtu ning pulmaisa, kes ühendas mõlema kultuuri traditsioone on vaid mõned märksõnad.

Esmakordselt toimus vanemgaididele ja vanemskautidele suunatud pulm kuus aastat tagasi. See jättis osalejatele palju positiivseid muljeid ning pakkus rohkelt kõneainet. Rollidesse elati nii tugevalt sisse, et soojad suhted „pere” liikmete vahel on säilinud tänaseni. Põhjala Gaidide Maleva eestvedamisel otsustati tähistada viie aasta möödumist eelmisest pulmapeost ning eelkõige soov tugevdada gaidide ja skautide sõprussuhteid ja omavahelist koostööd andis tõe uute pulmade korraldamiseks. Tänu Eesti Gaidide Liidu ja Eesti Skautide Ühingu Sihtasutuse ning Tallinna Noorsoo- ja Spordiameti toetusele saigi üritus toimuma.

Jääb vaid loota, et nüüd on pandud alus meeldivale traditsioonile ja gaide ning skaute ühendavaid pulmapidusid tuleb veelgi.

Ngdr TRIINU SAGOR
Põhjala Gaidide Malev

KULD TEENETEMÄRK KOLMELE SKAUDIJUHILE

Tänavu tunnustas Eestlaste Kesknõukogu Kanadas kolme eesti skautjuhti oma kõrgeima teenetemärgiga – Kuld Teenetemärgiga. Tavakorras antakse teenetemärke üle Eesti Vabariigi aastapäeval, skautjuhtidele ka jüripäeva paraadil.

Kuld Teenetemärgidega tunnustati tänavu skm Egbert Runge, skm Ervin Aleve ja skm Enn Kiillaspea. Varem on Kuld Teenetemärgiga tunnustatud gdr Hilja Kuutmad ja skm Jaan Leppa.

EKN Teenetemärgid on kasutusel olnud 1981. aastast alates. Kuld Teenetemärgi võib annetada isikule, kes on 20 aastat varem saanud EKN Teenetemärgi ning jätkuvalt andnud suure ja silmapaistva panuse eesti rahvuslikus tegevuses (skautluses-gaidluses ja eesti ühiskonnas).

Torontos toimunud Jüripäeva paraadil Toronto Eesti Maja suures saalis. Vasakult skm Ervin Aleve, skm Egbert Runge ja skm Enn Kiillaspea.

Foto ja tekst skm JAAN LEPP

SKM ERVIN ALEVE 90

Endised Keskbüroo (ESÜ mõistes peastaabi) liikmed tervitamas. Vasakult skm Jaan Lepp, skm Margus Tae, skm Ivar Nippak, skm Ervin Aleve ja skm Egbert Runge.

Märtsikuus tähistas skm Ervin Aleve oma 90. sünnipäeva. Skautlikke-gaidlikke tervitusi toodi talle kolmel korra. Esiteks USAs asuva Eesti Skautide Liidu peaskaudi skm Rein Linaski tervituse andis perekondlikul kokkulekul üle Keskbüroo liige nskm Jaak Medvedev.

Ehatares skm Ervini sünnipäeval tervitasid teda Eesti Gaidrite Kogu Kanada Koondis, kus koondise juhataja gdr Siiri Lepp kirjaliku tervitusega esitas lühikese ülevaate tema skautlikust teerajast.

Päev hiljem kogunesid Eesti Skautide Liidu Keskbüroosse kuulunud skaudijuhid tervituseks Ehatarre. Endine Peaskaut skm Egbert Runge tegi ülevaate Ervini tegevusest juhina skautluses. See algas juba Eestis noorkotkana ning peale liitumist Eesti Skautide Maleva Kanada staabiga aastast 1956 on Ervin järjekindlalt olnud juhina tegev. Nendesse aastakümnetesse mahtusid nii salgavõistluste korraldamised, Tulehoidja toimetamine, suurlaagrites juhina osalemine, ajalehtedele kaastööde saatmine kui ka skautlike tegevuste jäädvustamine fotodel. Viimati oli Ervin Eesti Skautide Malev Kanadas vanem.

Tema teeneid on hinnatud välis-eestlaste kõrgemate teenetemedalitega – Põhjatäht I järk ja EKNi Kuld Teenetemedal. Scouts Canada on tema teeneid hinnanud väga kõrge tunnustusega – Hõbe Tammetõru (aste enne Hõbe Hunti).

Skm JAAN LEPP

TÄHEMAETSA SABATÄHED

Hundud ja hellakesed olid seekordses suurlaagris ühises all-laagris, mis kandis vahvat nime „Sabatäht”. Kokku oli meid seal umbes kaheksakümmend – Kõrvemaalt, Kõost, Rakverest, Pärnumaalt, Raplamaalt, Tartust, Tallinnast ning kõige kaugemad osalised Jakob, Argo ja Markus Ameerika Ühendriikidest ning Serena ja Ingrid Kanadast.

Meie all-laager asus Jahilossi taga asuval laagriplatsil, kohe kõige pisematele mõeldud „Väike-Karu” nime kandva lasteaia kõrval. Meil oli oma värav, mida kaunistasid väikeste sabatähtede poolt tehtud tuuleveskid, oma hüüd „Saba-saba-saba-saba-saba-sabatäht!” ja ka oma tegevused, mis toimu-

sid lisaks ühisele laagriprogrammile meie oma all-laagris. Siinkohal mõned näited, mida teha ja õppida saime. Meie all-laagri juht Helen õpetas meile, kuidas teha mahlapakendist endale üks vahva ja vastupidav, just laagri tingimustesse hästi passiv rahakott, mille tegemise õpetuse leiata ka käesolevast ajakirjast.

Lisaks saime Ingrid käe all selgeks pärlitest kõiksuguste vahvate asjade tegemise, sätendavad tähekesed oli tõeline meistritöö, mis nõudis kannatust ja tähelepanelikku meelt, kuid Ingridi alati toetaval juhtimisel said need kõik kenasti valmis. Reelikaga koos meisterdasime aga käbidest vahvaid siilipoisse- ja tüdrukuid, mis said endale laagri laadale müügiks minnes hoopis teemakohased nimed – „kosmosesiilid”. Katrelt aga õppisime seda, kuidas kuiv villatuust ühes käes ja nõel teises, kiire liigutamise tulemusena tekib vilt ning sellest omakorda kõiksugused huvitavad kujundid või esemed.

Lõkkeõhtud olid meil ka omad ja hääd – ise tehtud, hästi tehtud. Igal õhtul enne magamaminekut loeti unejuttu ja magamaminek pärast seda oli „kiire ja korralik”. Kui mõnes kooliõõbimisega laagris on öörahu saabumisega ikka vahel omajagu tegemist, siis telklaagris seda häda ei olnud – pärast unejuttu ja hambapesu pugesisid kõik väikesed sabatähed oma pesadesse ja peagi valitses vaikus, et hommikul jälle rõõmsalt särada.

Ilmataat oli ka seekord koos meiega laagris – peaaegu kogu aeg oli ilm päikeseline ja soe. Ainult ühel ööl läksid vihmapiivel luugid lahti ja siis tuli sealt omajagu märga. Tulemuseks

olid mõned väikeste basseinidega telgid, kus pealmine kate pingutama oli jäänud või siis oli telgi vihmapidavus lihtsalt selle veesaju all otsa lõppenud. Vihmaööle järgneval päeval küttis suur sabatäht Marko meile ühe suure ahjuga telgi soojaks ja kõik märg sai sinna sisse kuivama, kaasaarvatud hundud ja hellakesed.

Matkapäeval käisid ka kõik sabatähed rändamas – suure sabatähe Siimu koostatud rajal „Hullu astronoomi jälgedes”. Panime kokku salgad ja võtsime sihi saeveski poole, kus asus meie matkaraja kaugeim punkt. Ükskõik millist rada pidi keegi sellele lähenes, ei saanud üle ega ümber maasikatest

ja mustikatest, mis olid edasiliikumisel lausa oluliseks „takistuseks”. Saeveski juures ootas meid hullu astronoomi sõber Kristjan, kelle abiga sai taaskord selgemaks lõkkeaseme tegemine. Tagasiteel olid jalad väsinud, aga suud muutusid ikka üha enam mustikasinisemaks.

Laada- ja spordipäeval käisime kõigepealt rahvastepalli mängimas. Ühtlasi sai palliplatsi kõrval heinamaal ka heintes möllata või siis niisama päikesepaistet pehmel küljealusel nautida. Oh, küll see oli mõnus. Pärastlõunal alanud laadal kauplesid hundud ja hellakesed isetehtud kosmosesiilide ja „Tähemetsa” lauamängudega, mis enamuses ka kõik laadaplatsil omale uued omanikud leidsid. Kuna see oli laagri viimane õhtu, siis oli ka väikestel sabatähtedel luba tavalisest kauem üleval olla ning tantsutrallist osa võtta. Ning kõige lõpuks saabus veel kuhjaga jäätist – no mis saaks veel olla parem, kui kesköötunnil lõkke ääres süüa nii palju jäätist kui hing ihkab. Elu nagu naksitrallidel. Ja unigi tuli seepeale magusam.

Ning oligi käes laagri viimane päev, kus tuli asjad kokku pakkida-lappida ja kodu poole teele asuda. Siiski ei olnud see tavaline teeasumine, vaid teeasumine palju rikkamana kui siia sai tulnud – uued sõbrad, läbielamised ja kogemused, mida üheskoos järgmisel kokkusaamisel ikka ja jälle nüüd meenutada saab.

Saba-saba-saba-saba-saba-sabatäht!

Nskm SIRJE POOL

Vajalikud materjalid ja töövahendid: tühi mahlapakend (kõige paremini sobib suurusega 1 l), käärid, umbes 1,5 cm jagu krõpsupaela, klammerdaja, teip.

2. Järgmiseks jaga mahlapakk mõttes neljaks ja murra paki alumine 3/4 osa pooleks ning seejärel ülemine osa selle peale,

1. Võta tühi mahlapakk, pese seestpoolt puhtaks. Et seda lihtsam teha oleks, ava kohe paki otsakinnitused või lõika ära otsad (nö põhja- ja kaaneosa).

millest tekib rahakoti nö „klapp”. Tõmba murdejooned kääriservaga üle, et need paremini hoiaksid.

4. Nüüd otsi üles klammerdaja. Võta kinni kahest sisemisest kihist ja klammerda need omavahel kokku (kindluse mõttes

võid panna kaks klambrit, üks ühele, teine teisele poole umbes 1,5 cm kaugusele külgmisest murdejoonest).

6. Lõpuks lõika krõpsupaelast umbes 1,5 cm tükk ning võta selle pooled lahti. Klam-

merda üks pool rahakoti peale (klamber ainult läbi pealmise kihi) ning teine „kla-

pile”. Pane tähele, et krõpsud satuksid kohakuti!

7. Ja ongi valmis ...

Õpetas skj HELEN LIIV,
paberile ja pildile pani nskm SIRJE POOL

MAHLAPAKENDIST RAHAKOTT

Otepää Karude lipkond

Kirjutanud ja fotod: nskm REIN LUUSE

Skaudiliikumine Otepää mail sai alguse 1933. aastal. Nagu mujalgi Eestis pidi skautlus alates 1940. aastast aga lõppema või pöranda alla kolima. Uuesti loodi skaudiüksus siin juba vabamate tuultega 1989. aastal. Ettekujutust, mis on skautlus ammutasime Otepää Soome sõpruspiirkonnast Vihtist, samuti aktiivselt osa võttes erinevatest skaudiüritustest mujal Eestis. Esimesed uued laagriristsed saime Vormsi laagrist 1989. a suvel.

1991. aasta suveks olime juba niipalju rammu kogunud, et Otepääl toimus eetserskaudide III suvelaager. Hiljem on siin veel toredaid üritusi olnud: 1995. a Eesti Gaidide Ühingu nii talimängud kui suvelaager ning 1999. ja 2008. a ESÜ talimängud. Viimase puhul tegi eriti rõõmu see, et väga lumevaesel talvel oli sel ajal Otepääl

nii looduslikku kui kunstlund küllaga ning kõik osalejad üle Eesti said kuhjaga talverõõme maitsta!

Oleme ka kanged rännumehed. Kaugeim kant, kus Otepää skaudi jalg sammunud, on koguni Tšiili – see oli 2000. a maailmajamboreel. Käidud aga on veel Kanadas ja USA-s, Walesis, Saksamaal, Skandinaaviamaades ja igasviselt külas põhjanaabrite soomlaste juures.

Tänulikud oleme pideva toetuse eest Eesti Skautide Ühingu, mille liikmed oleme 1997. aastast. Samuti Otepää piirkonna kohalikule omavalitsusele ja ettevõtetele, Otepää Gümnaasiumile, kus oleme alati peavarju leidnud ning kus on nüüdseks olemas ka skautide oma ruum. Rõõmu tunneme naaberüksustest Lõuna-Eestis, kellega oleme läbi aegade ühiseid ettevõtmisi korraldanud. Rääkimata kaugematest

Eesti kantidest, kuhu on alati põnev reisida ja skaudisõpru kohata.

Lipkonnas on meil läbi aegade olnud keskmiselt 20-30 liiget, oleme spordifännid ja osavad meisterdajad. Lisaks skaudiüritustele oleme korraldanud maastikumänge piirkonna koolilastele ning alati on ka skautidest auvalve vabariigi tähtpäevade pühitsemistel Otepääl.

Lipkonda juhhib nskm Peeter Mändla, temaga tasub ühendust võtta, kui olete meie kõrgustiku kuplite vahel ära eksinud või suusanina katki murdnud. Ta saadab skaudid-lumehundid appi, kui vaja, siis ka karuot enda. Seniks aga kohtumiseni näiteks Pühajärvel, Kuutsemäel, ajaloolisel Otepää linnamäel või miks mitte ka Tehvandi suusahüppetornis. Juhhei ja mömm!